

Yhteenveto osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta saadusta palautteesta

Ähtärin kaupungin puolen Kimpilamminkankaan tuulivoimaosayleiskaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelma oli nähtävillä 7.1. – 5.2.2020 ja 20.3.-20.4.2020. Osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta annettiin 17 lausuntoa ja 3 mielipidettä.

Lausunnot

- 1 Alavuden kaupunki 3.2.2020
- 2 Soinin kunta 17.2.2020
- 3 Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus 31.1.2020
- 4 Etelä-Pohjanmaan liitto 4.2.2020
- 5 Multian kunta 5.2.2020
- 6 Seinäjoen museot 5.2.2020
- 7 Keski-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus 5.2.2020
- 8 Suomen luonnonsuojeluliiton Pohjanmaan piiri ry 5.2.2020
- 9 Liikenne- ja viestintävirasto Traficom 4.2.2020
- 10 Ähtärinjärven luontoyhdistys ry 4.2.2020
- 11 Keski-Suomen liitto 4.2.2020
- 12 Puolustusvoimat, 2. Logistiikkarykmentti 31.1.2020
- 13 Fingrid 31.1.2020
- 14 Virtain kaupunki 27.10.2020
- 15 Etelä-Pohjanmaan Pelastuslaitos-liikelaitos 24.1.2020
- 16 Elisa Oyj 21.1.2020
- 17 Ähtärin riistanhoitoyhdistys 22.1.2020

Mielipiteet

- 1 Useita allekirjoittaneita (yht, 124 nimeä) 4.2.2020
- 2 Isojärven mökkiläiset, 33 allekirjoittanutta
- 3 Yksityinen maanomistaja 1.2.2020

Lausunnot

1 Alavuden kaupunki 3.2.2020

Alavuden kaupungilla ei ole huomautettavaa osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta.

Kaavoittajan vastine

Merkitään tiedoksi.

2 Soinin kunta 17.2.2020

Kunnanhallitus toteaa, että sillä ei ole huomauttamista Kimpilamminkankaan osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta ja sen riittävydestä.

Kaavoittajan vastine

Merkitään tiedoksi.

3 Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus 31.1.2020

- 1) Ähtärin kaupunginhallitus on 7.1.2020 päivätyllä kuulutuksella ilmoittanut kaavoitusta koskevat asiakirjat nähtävillä mielipiteiden jättämistä varten. Kuulutuseroitus on rajattu mielipiteen jättömahdollisuus "kuntalaisille". Kuulutuksessa on tämän osalta muotovirhe, sillä kaavoituksessa osallisia voi olla myös muita tahoja kuin varsinaiset kuntalaiset. Muita tahoja ovat esimerkiksi asianosaiset viranomaiset, erilaiset yhdistykset, joiden toimialaan ja toimialueeseen kuuluen hankkeella voi olla vaikutuksia sekä sellaiset ulkopaikkakuntalaiset, joilla on kiinteistöomistuksia yleiskaavan suunnittelualueella tai sen välittömässä vaikutuspiirissä.
- 2) Suunnittelutilannetta ja maakuntakaavoja esittelevään kappaleeseen 3.2 voisi kauppaa, liikennettä ja keskustatoimintoja tarkastelevan Etelä-Pohjanmaan vaihemaakuntakaava 2. osalta todeta kaavan ollaan maakuntavaltuuston hyväksynnässä 2.12.2019. Kaava ei kuitenkaan olla ilmeisesti vielä tullut voimaan tätä lausuntoa kirjoitettaessa.
- 3) ELY -keskus toteaa voimassa olevan maakuntakaavoituksen ohjaavan tv -aluemerkinällä kuntakaavoitusta. Lähtökohtaisesti seudullisesti merkittävien tuulivoimapuistojen rakentaminen on suunniteltava siten, että ne mahtuvat maakuntakaavassa esitetyille alueelle. Tässä tapauksessa suunnittelun mahdollista laajuutta ja voimaloiden sijoittumista määrittelee erityisesti alueella todetut linnustoarvot, jotka ovat kaavan jatkosuunnittelussa aiheellista huomioida täysipainoisesti.
- 4) Osallisia ja vuorovaikutuksia käsittelevässä kappaleessa 6 olisi osallisten joukkoon tarpeellista täydentää viranomaistahoksi myös Metsäkeskus sekä erikseen mainiten suunnittelun alueella toimivia yrityksiä kuten VAPO Oy, UPM ja Finsilva Oyj.
- 5) Kappaleessa 6.3 on esitelty vuorovaikutusmahdollisuuksia kaavoituksen eri vaiheissa. Tässä yhteydessä olisi hankkeen prosessien ja aikajanan paremman hahmottamisen kannalta ollut selventävää esitellä YVA -menettelyä ja yleiskaavoitusmenettelyä rinnakkaisina prosesseina esimerkiksi menettelyitä havainnollistavan prosessikaavion avulla. Näin asianosaisten olisi helpompaa hahmottaa missä eri vaiheissa annetaan kannanottoja YVA -arviointiohjelmasta ja myöhemmin arviointiselostuksesta sekä yleiskaavaluonnoksesta ja -ehdotuksesta. On tärkeää,

että asianosaiset ymmärtävät prosessit kuulemisineen eri lain säädösten mukaisina erillisinä tapahtumina, vaikka kulkevatkin ajallisesti rinnakkain.

- 6) ELY-keskuksen luonnonsuojeluyksikkö on tutustunut myös hankkeen YVA—ohjelmaan sekä siinä esitettyihin yksityiskohtaisempiin selvityksiin. Suunnitellut ja valmisteilla olevat luontonselvitykset vaikuttavat varsin kattavilta. Luonnonsuojeluyksikkö tuo tehtävien selvitysten osalta erityisesti esiin hankealueella esiintyvän maakotkan sekä läheisten Natura-alueiden luonnonarvot. Luonnonsuojeluyksikkö toteaa, että vasta hankkeen YVA-menettelyn johtopäätösten pohjalta voidaan arvioida hankkeen toteuttamismahdollisuuksia.

Kaavoittajan vastine

- 1) Merkitään tiedoksi ja otetaan huomioon seuraavissa kuulutuksissa. Osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa sekä kaavaselostuksessa on kuvattu kattavasti tahot, jotka voivat olla kaavoituksessa osallisia.
- 2) Maakuntakaavan tilanne on päivitetty. Etelä-Pohjanmaan maakuntavaltuusto on 2.12.2019 on hyväksynyt Etelä-Pohjanmaan 2. vaihemaakuntakaavan muutoksen ja päätös on tullut lainvoimaiseksi.
- 3) Kaava-alue poikkeaa Etelä-Pohjanmaan I vaihemaakuntakaavassa esitetystä tuulivoimaloiden alueen rajauksesta ulottuen kaavarajausta jonkin verran laajemmalle ja kaksi voimalaa sijoittuu maakuntakaavarajauksen ulkopuolelle. Ympäristövaikutusten arviointimenettelyssä on vertailtu maakuntakaavan mukaisen tuulivoimala-alueen ja hankkeen mukaisen alueen vaikutuksia keskenään. Kaiken kaikkiaan hankkeen ympäristövaikutusten ei arvioida poikkeavan merkittävästi Etelä-Pohjanmaan I vaihemaakuntakaavassa osoitetun tuulivoimaloiden alueen mukaisen hankkeen vaikutuksista.
- 4) Listaa osallisista on päivitetty.
- 5) Kaavaselostukseen lukuun 1.4. on lisätty prosessikaavio YVA-menettelyn ja kaavoitusprosessin liittymisestä toisiinsa.
- 6) Merkitään tiedoksi.

4 Etelä-Pohjanmaan liitto 4.2.2020

Kimpilamminkankaan osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa on huomioitu Etelä-Pohjanmaan voimassa olevat maakuntakaavat asianmukaisella tarkkuudella. Kauppaa ja keskustatoimintojen alueita käsittelevän Etelä-Pohjanmaan II vaihemaakuntakaavan muutoksen osalta kaavaprosessi on edennyt siten, että maakuntavaltuusto hyväksyi kaavamutoksen 2.12.2019.

Etelä-Pohjanmaan liitto pitää tärkeänä, että Kimpilamminkankaan kaavaprosessin etenemisestä tiedotetaan avoimesti kaikille osallisille ja kaava laaditaan hyvässä vuorovaikutuksessa alueen asukkaat ja loma-asukkaat huomioiden.

Kaavoittajan vastine

Maakuntakaavan tilanne on päivitetty. Etelä-Pohjanmaan maakuntavaltuusto on 2.12.2019 on hyväksynyt Etelä-Pohjanmaan 2. vaihemaakuntakaavan muutoksen ja päätös on tullut lainvoimaiseksi.

5 Multian kunta 5.2.2020

Multian kunnan tekninen lautakunta esittää, että sillä ei ole huomautettavaa Kimpilamminkankaan tuulivoimaosayleis-kaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta.

Kaavoittajan vastine

Merkitään tiedoksi

6 Seinäjoen museot 5.2.2020

Osallistumis- ja arviointisuunnitelma on laadittu asianmukaisesti. Etelä-Pohjanmaan maakuntamuseo (nyk. Seinäjoen museot) huomioidaan osallisena. Tarvittaessa Lausunto on hyvä pyytää myös Keski-Suomen museosta, sillä vaikutusalue ulottuu myös Keski-Suomen maakunnan alueelle. Vaikutuksia arvioidaan muun muassa kaupunkikuvaan, maisemaan, kulttuuriperintöön ja rakennettuun ympäristöön liittyen. Niitä arvioidaan koko sillä alueella, jolla kaavalla voi olla vaikutuksia. Vaikutusarviointissa tarkastellaan myös mahdollisuuksia ja keinoja haitallisten vaikutusten lieventämiseksi. Tarvittavat ja jo tehdyt selvitykset on syytä kirjata myös osallistumis- ja arviointisuunnitelmaan, vaikka ne toteutetaankin YVA-menettelyn yhteydessä.

Suunnitelmassa todetaan, että alueella ei sijaitse valtakunnallisesti tai maakunnallisesti merkittäviä rakennetun kulttuuriympäristön kohteita. Kaksi RKY 2009 kohdetta sijaitsee kaukovaikutusalueella, joitakin pienialaisia teoreettisella vaikutusalueella. Hanketta varten ei ole suunnitteilla erillisselvitystä paikallisesti arvokkaista kulttuuriympäristöistä. Tuulivoimapuiston läheisellä vaikutusalueella Soinissa sijaitsee kuitenkin muun muassa Kolun, Korkeaperän ja Hallaperän kylät, joissa voi olla kulttuurihistoriallisesti arvokkaita kohteita. Näin ollen museo edellyttää näillä alueilla rakennusinventointia ja kohteiden arvottamista, jotta hankkeen vaikutuksia voidaan tarkastella näihin arvoihin suhteutettuna.

Suunnitellun tuulivoimapuiston alueella on tehty arkeologinen inventointi vuonna 2019 (Keski-Pohjanmaan Arkeologiapalvelu avoin yhtiö). Alueelta ei tunnettu muinaismuistolain (295/1963) nojalla suojeltuja kiinteitä muinaisjäännöksiä ennen inventointia. Maastoinventoinnissa tarkastettiin voimalapaikat vähintään 200—400 m säteeltä, ulkoiset sähkönsiirtolinjaukset 40—100 m leveydellä kaistaleella, voimalapaikkojen väliset alueet, voimalapaikkojen ja käytössä olevien metsäteiden alueet, tielinjaukset sekä muut otolliset kuivat kankaat. Inventoinnissa Löydettiin ja kartoitettiin 23 uutta kiinteää muinaisjäännöskohdetta, joista 15 on tervahautoja, 7 on tervapirtin pohjia tai kiukaita ja yksi rakennuksen (tervavaraston) pohja.

Näistä viisi sijaitsee Ähtärin kaupungin alueella. Kohteita ei ole vielä lisätty Museoviraston muinaisjäänösrekisteriin, mutta arkeologisen inventoinnin tutkimusraportti on toimitettu Museovirastoon ja Seinäjoen museoihin. Museon arvion mukaan arkeologinen selvitys on laadukas ja riittävä yleiskaavatason inventoinniksi.

Kaavoittajan vastine

Osallisistaan on päivitetty Keski-Suomen museo. Kaavaselistukseen on päivitetty nykytilan kuvaus ja vaikutusten arviointi kulttuurihistoriallisesti arvokkaista kohteista. Arkeologisen inventoinnin tulokset on huomioitu kaavan laadinnassa. Tehdyn ympäristövaikutusten arvioinnin tulokset on otettu huomioon kaavan laadinnassa.

7 Keski-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus 5.2.2020

Keski-Suomen ELY-keskus pitää tärkeänä, että osayleiskaavojen vaikutusten arviointi ulotetaan Keski-Suomen maakunnan alueelle riittävässä määrin. Keski-Suomen ELY-keskus pyytää huomioimaan osallistumis- ja arviointisuunnitelmien suunnittelutilanteen kuvauksessa Keski-Suomen maakuntakaavan ja siinä olevat aluevaraukset Etelä-Pohjanmaan maakuntakaavan lisäksi. Karstulan kunnan ja Saarijärven kaupungin osalta on myös syytä huomioida kaavoitustilanne tarvittavin osin. Keski-Suomen ELY-keskuksella ei ole muuta lausuttavaa osallistumis- ja arviointisuunnitelmista.

Kaavoittajan vastine

Merkittään tiedoksi. Kaavaselostukseen on täydennetty kaavatilanne myös Keski-Suomen maakuntakaavan osalta.

8 Suomen luonnonsuojeluliiton Pohjanmaan piiri ry 5.2.2020

Alueen kaavoituksessa on huomioitava ensinnäkin se mitä viranomaiselle on määrätty varovaisuusperiaatteen noudattamisessa. Alueelle ollaan kaavoittamassa ja rakentamassa kooltaan sellaisia voimaloita, joita ei ole käytössä vielä missään. Näin suurten voimaloiden aiheuttamista ympäristölle ja terveydelle aikaansaamista vaikutuksista ei ole riittävästi tietoa, että voitaisiin turvallisesti kaavoittaa olemassa olevaan tietoon perustuen, vaan viranomaisen on arvioitava mahdollisia kielteisiä vaikutuksia siten, että päätöksenteossa täytetään viranomaisen varovaisuusperiaate.

Huomattavaa on, että alue on maastonmuodoiltaan hyvin kumpuilevaa ja mäkiä. Lähimpiin asuttuihin kiinteistöihin on matkaa vain 1,2 km. Voimaloiden melu- ja välkevaikutuksia tulee arvioida luotettavasti ja huolella. Toimijan olisi syytä tehdä arvio myös infraäänien vaikutusalueesta ja mahdollisista vaikutuksista.

Alueen keskeinen osa on vanhaa ja päättymässä olevaa turvetuotantoaluetta, jonka jatkokäytöstä ei ole tietoa. Käytöstä poistetut turvealueet toimivat metsäkanalintujen, etenkin teerien soidinalueina. Kanalinnuista alueella tavataan myös riekko ja metso, joiden elinalueiden turvaaminen on tärkeää lajien harvalukuisuudesta johtuen. Alueen suunnittelussa tulee selvittää riekko- ja metso-reviirit erityisellä huolellisuudella, ettei voimalarakentaminen vaaranna lajien säilymistä alueella.

Linnusto

Linnuston osalta alueelta tavataan myös kapustarinta, suopöllö, suokukko, maakotka, sääksi, nämä merkittävät lajit ainakin. Lajien elinpiirit tulee selvittää huolellisesti ja saada selvyys isojen petolintujen pesinnöistä alueella, koska alueella saattaa olla pesintöjä, jotka eivät ole yleisessä tiedossa. Voimala-alueilta tulee selvittää mahdolliset pöllöjen pesät sekä suojelun kannalta tärkeät lintulajit edellisten lisäksi, joilla on uhanalaisuuteen liittyvä status (keltävästäräkki, kuukkeli, liro jne.). Tietojen mukaan alueella on tavattu satunnaisesti kuukkelia.

Nisäkkäät

Hankealueella on runsas nisäkäslajisto. Sieltä on tavattu kaikkia Suomessa esiintyviä suurpetoja, karhu, ilves, ahma ja susi. Alajoen varressa elää saukko, joka on uhanalainen. Merkitykselliset nisäkäslajit tulee selvittää ja huomioida suunnittelussa. Alueella tavataan myös ympäri vuoden pieni määrä metsäpeuroja, jotka ovat Ähtärin seudun oma lauma. Se on elänyt seuduilla jo pitkään. Laji on huomioitava selvityksissä siten, että sen elin mahdollisuudet alueella säilyvät.

Direktiivilajit

Eri lajiryhmissä on useita huomioimisen arvoisia lajeja, jotka on kaavoituksessa ja suunnittelussa otettava huomioon. Kattavasti on selvitettävä lajiryhmät, jotka on esitetty EU:n luonto- ja lintudirektiivin liitteisiin kuuluviksi. Näitä lajiryhmiä ovat matelijat, perhoset, sudenkorennot ja lepakot em. lisäksi. Hankkeesta vastaavan tulee huolehtia, että lajiryhmät on selvitetty siinä määrin tarkasti, että hanke ei tule heikentämään direktiivilajien elinalueita.

Pintavedet

Hankealueelle tulnaisiin kaivamaan tiestöä ja peruskunnostamaan sitä arviolta kymmenen kilometrin matkalta sekä rakentamaan 29 voimalapaikkaa, muuntoasema- ja varikkoalueet ja johtokadut. Tämä aiheuttaa alueelle voimakasta maankäyttöä, jossa alueita otetaan uuteen käyttöön kymmeniä hehtaareita. Toimijalta edellytetään tehtäväksi selvitystä alueen vesien uudesta johtamisesta sekä vesiensuojelutoimista töiden yhteydessä.

Suojelualueet

Matosuon alue rajautuu hyvin lähelle hankealueen pohjoisosia. Lähin natura-alue on Matosuon alue pohjoispuolella. Matosuon natura-alueeseen yhdistyy läpi hankealueen kulkeva retkeilyreitti. Voimalat 23 ja 25 ovat reittialuetta lähimpänä. Voimalarakentaminen tulee vaikuttamaan negatiivisesti alueen matkailu- ja virkistyskäyttöön ja voimala-alue tulee näkymään pitkälle Matosuon alueelle, jossa liikkuu retkeilijöitä pitkosreiteillä.

Erityisiä huomioita

Voimala-alueista voidaan heti esittää poistettavaksi kohteita, joiden jättäminen kaavaan ja hankkeeseen tulee heikentämään alueen luonnon tilaa, virkistyskäyttömahdollisuuksia sekä häiritsemään alueen käyttöä asumis- ja vapaa-ajanasumiskäytössä. Voimala 2 sijoittuu aivan Alajoen rantaan, joka on monimuotoinen pienveden läheinen alue. Se, että tontti tehtäisiin huomattavasti kauemmaksi rannasta, ei varmasti muuttaisi voimalan tuotto-odotuksia millään tavoin. Sijoituspaikka on täysin väärä.

Voimala 3 sijoittuu jyrkän mäen päälle, aivan Matolammin rannan tuntumaan. Lammen rannassa on vapaa-ajanasunto ja lammella on muutakin virkistyskäyttöä. Nyt voimala sijoitettaisiin 150 m päähän järvestä, joka on erittäin lyhyt matka 300 m korkealle rakennelmalle.

Voimala 9 on mäntyvaltaisen mäen laella, aivan pienen luonnontilaisen Kimpilamminkankaan suon kupeessa. Voimala sijoittuu luontoarvoiltaan liian lähelle monipuolista suokohdetta, joka voi toimia hyvin monien lajien osalta tärkeänä elinalueena (riekko, metso, jne.) Voimalat 22 ja 23 sijoittuvat luonnontilaisen kaltaisen pienipiirteisen suoalueen varrelle. Voimala 22 on maisemaltaan erittäin kauniilla paikalla, jossa luonnontilainen pieni suo ja Kyöstinlampi ovat aivan voimalan lähituntumassa. Samoin voimala 23 sijoittuu kapean, harjujen väliin jäävän pienipiirteisen suoalueen tuntumaan. Näillä kahdella voimalalla on toisiinsa yhteys suoalueen kautta, joka saattaa olla alueen eläimistölle kansamaiden saarekkeineen hyvin tärkeä elinalue.

Edellä mainittujen lisäksi voimalat 5, 7 ja 10 sijaitsevat vain reilun kilometrin etäisyydellä eteläpuolella hyvin korkeilla mäkialueilla sijaitsevista asuin- ja vapaa-ajanasunnoista. Välimatka on hyvin lyhyt eikä voimakkailta häiriöiltä kiinteistöjen käytön osalta voida välttyä.

Etenkin viimeisen kohdan osalta kaavoituksessa tulee harkita selkeiden kaavamääräysten antamisesta voimaloiden toiminnan ja tarkkailun sekä vaikutusten seurannan suhteen, mikäli voimaloita alueelle tullaan rakentamaan. Yhtenä vaihtoehtona on alueen voimaloille määrättäväksi ympäristölupapalveloite, jossa voidaan antaa määräyksiä tarkkailusta ja vaikutusten seurannasta. Muussa

tapauksessa se olisi tehtävä kaavoituksen keinoin tai vaihtoehtoisesti rajattava rakennettavien voimaloiden määrää ja sijaintia niin, ettei niistä synny alueen eliöstölle, luonnolle ja käyttäjille kielteisiä vaikutuksia.

Turvallisuus ja häiriötilanteet

Kyseessä on poikkeuksellisen kookkaat voimalat, joiden turvallisuus tulee taata ja varautua häiriötilanteisiin. Yleisesti nämä tekijät ohitetaan yva-selvityksissä hyvin kevyesti. Häiriötilanne on yleensä se, joka aiheuttaa suurimmat haitat ja uhat ympäristölle sekä lähialueelle. Vakava myrskyvaurio, tulipalo, tai muut onnettomuudet ja riskit tulee huomioida sillä tasolla, että turvallisuus voidaan taata alueen ihmisille ja ympäristöön kohdistuvat vauriot ja haitat voidaan minimoida. On myös osoitettava se, miten mahdolliset onnettomuustilanteet hoidetaan, kuka ja miten ne käytännössä tehdään, koska alueellisella pelastuslaitoksella ei ole tällaisiin erityistilanteisiin tarvittavaa kalustoa ja osaamista. Syntyvät kustannukset menevät yhteiskunnan maksettaviksi, ellei toiminnalla ole ympäristövahinkovakuutusta tai vastaavaa järjestelmää. Menetelmät ja riskienhallinta on esitettävä riittävässä laajuudessa ainakin yva-selostuksessa.

Kaavoittajan vastine

YVA-menettelyn yhteydessä on laadittu kattavasti selvityksiä. YVA-selostuksessa on kuvattu selvitysten tulokset sekä ympäristön vaikutusten arviointi. YVA-menettelyn tulokset on huomioitu kaavoituksessa.

9 Liikenne- ja viestintävirasto Traficom 4.2.2020

Kimpilamminkankaan tuulivoimaosayleiskaavan suunnittelualue sijaitsee Jyväskylän lentoaseman lennonjohtoalueella (CTA). Alueen mahdolliset korkeusrajoitukset tulee selvittää ANS Finland Oy:ltä tai heidän julkaisemastaan paikkatietoaineistosta (<https://www.ansfinland.fi/fi/palvelumme/lentoesteet/korkeusrajoituksetpaikkatietoaineistona>).

Tuulivoimalat edellyttävät korkeina rakenteina myös ilmailulain 864/2014 158 §:n mukaista lentoestelupaa. Tuulivoimalat varustetaan lentoestevaloin Traficin ohjeen mukaisesti.

Tuulivoimarakentamista suunniteltaessa tulisi ottaa huomioon myös tuulivoimaloiden vaikutukset radiojärjestelmiin. Tuulivoimaloiden on monissa tapauksissa todettu vaikuttaneen TV-vastaanoton laatuun maanpäällisissä TV-lähetysverkoissa.

Tuulivoimaloilla on vaikutuksia myös matkaviestinverkkojen kentänvoimakkuuteen ja signaaliin laatuun. Tutkajärjestelmä vaatii toimiakseen riittävää etäisyyttä tuulivoimaloihin. Radiolinkin toiminta taas edellyttää täysin esteetöntä aluetta lähettimen ja vastaanottimen välillä.

Sähköisen viestinnän palvelut ovat riippuvaisia radiojärjestelmistä. Siksi on tärkeää varmistaa, että TV- ja matkaviestinpalvelut sekä tutkat ja radiolinkit toimivat myös jatkossa riittävän häiriöttömästi. Pienilläkin muutoksilla tuulivoimaloiden sijoittelussa voi olla ratkaiseva merkitys alueen radiojärjestelmien toimintaan. Jo olemassa olevia TV- ja radiolähetysasemia ja raskaita, 200 - 300 metrin korkuisia mastoja ei voida siirtää. Siksi eri osapuolten tulisi tehdä yhteistyötä jo tuulivoimaloiden suunnitteluvaiheessa ja pyrkiä valitsemaan tuulivoimaloiden sijaintiin, ettei häiriöitä radiojärjestelmille aiheudu tai että ne ovat poistettavissa.

On suositeltavaa, että tuulivoimahankkeesta vastaavat ovat yhteydessä kaikkiin tiedossa oleviin radiojärjestelmien omistajiin lähialueilla. Riittävänä koordinointi etäisyyteen on pidetty noin 30 kilometriä. Radiopaikannusjärjestelmien ja radiolinkkien käyttäjiä sekä teleoperaattoreita tulisi aina informoida tuulivoimahankkeesta.

Kaavoittajan vastine

Merkitään tiedoksi. Kaavaselostuksessa on kuvattu vaikutukset ilmaturvallisuuteen, tutkien toimintaan sekä tv-kuvaan, ja radio- ja mobiiliyhteyksiin.

10 Ähtärinjärven luontoyhdistys ry 4.2.2020

Ähtärinjärven luontoyhdistys ei hyväksy tuulivoimapuiston rakentamista Natura-alueiden (Matosuo FI080038 sekä Matosuonniemi FI0800150) ja asutuksen läheisyyteen, koska hanke heikentää merkittäväällä tavalla alueen luontoarvoja. Alueella on runsaasti melusta häiriintyvää ja aktiivisessa käytössä olevaa ympäristöä eli virkistysalueita, Natura 2000-alueita ja kulttuuriperintökohteita.

Pyydämme huomioimaan, että Matosuo ympäristöineen on valtakunnallisellakin tasolla arvioiden ainutlaatuinen alue. Euroopan Unionin luontodirektiivin liitteissä on mainittu neljä Suomessa esiintyvää suurpetoa (karhu, ilves, susi ja ahma) ja kaikki nämä neljä suurpetoa esiintyvät Matosuo-alueella. Karhu, ilves ja susi (poronhoitoalueen ulkopuolella) ovat liitteen IV määrittämiä tiukkaa suojelua edellyttäviä lajeja. Ahma kuuluu luontodirektiivin liitteen II määrittämiin eläin- ja kasvilajeihin ja se on priorisoitu laji. Tämä tarkoittaa, että ahman suojelemiseksi on osoitettava erityisten suojelutoimien alueita. Myös alueella esiintyvä metsäpeura kuuluu liitteessä II määritettyihin lajeihin, kuten myös havaitut liito-orava ja saukko. Alueella esiintyy myös lepakoita. Näistä on paikallisen luontoharrastajan havaintoja.

Lisäksi alueella esiintyy useita Lajisuojelun valtakunnallisessa toimintaohjelmassa osoitettuja kiireellistä suojelua vaativia lintulajeja, jotka ovat erittäin uhanalaisia, vaarantuneita tai silmällä pidettäviä. Edellä mainittujen lisäksi, merkittävimpänä lajina, alueella esiintyy suokukko (*Calidris pugnax*), joka on Suomen punaisen kirjan (2019) mukaan äärimmäisen uhanalainen (CR).

Esitämme, että kaikki suunnitellut toimenpiteet on jäädytettävä pikaisesti. Pyydämme järjestämään alueelle kattavan luontokartoituksen, jonka avulla voidaan selvittää alueella mahdollisesti elävien myös muiden kiireellistä suojelua vaativien lajien, kuten lepakoiden ja rämeristihämähäkin, esiintyminen. Natura-aluetta tulee laajentaa ja kehittää alueella esiintyvien harvinaisten eliöiden elämän ja lisääntymisen turvaamiseksi. Alue olisi erittäin sopivaa esimerkiksi maakotkan keinopesien rakentamista varten, sekä soveltuu laajana kokonaisuutena muutenkin luontoarvojen ennallistamistoimenpiteiden kohteeksi.

Pyydämme myös huomioimaan, että hanke heikentää merkittävästi alueen asukkaiden asumismukavuutta ja oikeutta terveelliseen ja turvalliseen asuinympäristöön mm. siksi, koska turva-alue asutukseen on liian vähäinen. Edellä mainittujen haittojen ohella myös hankkeen aiheuttamat vesistövaikutukset tulevat olemaan merkittävät. On syytä huomioida, että alueella ja sen läheisyydessä jo olevat turvetuotantoalueet ovat entuudestaan Ähtärinjärven valuma-alueen suurimpia yksittäisiä kuormittajia, eikä vesistön tila kestä enää yhtään lisäkuormitusta vaan entisistään kuormituslähteistä on hankkiuduttava eroon.

Lisäksi alue on kulttuurihistoriallisesti äärimmäisen arvokas, koska tuulipuistoksi suunnitellulta alueelta on löydetty huomattava määrä muinaismuistoja. Kimpilamminkankaan läheisyydessä sijaitsevien Kotakankaan, Kotamäen ja Kotaperän nimet viittaavat siihen, että alue on alunperin ollut saamelaiden luontaistalousaluetta. Tulevat luontokartoitukset tuleekin suunnitella lähtökohtaisesti siten, että tarkastellaan, miten alueen edelleen potentiaaliset luontaistaloudelliset luonto- ja kulttuuriarvot ennallistetaan.

Tuulivoimapuiston vaikutusalueella sijaitseva Matosuo-alue on laaja ja monipuolinen luontokokonaisuus, jolla on huomattava merkitys luontoharrastuksen ja luonnon virkistyskäytön kannalta.

Matosuon kautta kulkee myös retkeilyreitti Soinin ja Ähtärin välillä. Soinin ja Ähtärin kunnat ovat julkisuudessa esitettyjen tietojen perusteella kehittämässä alueen luontoarvoja ja panostamassa luontomatkailuun. Tämä kehittämistyö on ristiriidassa tuulivoimapuiston osalta esitettävien toimenpidesuunnitelmien kanssa, eivätkä pyrkimykset ole tässä tapauksessa mitenkään yhteen sovitettavissa.

Kilpilamminkankaan aluetta kannattaisi ennemminkin ennallistaa ja kehittää luontoarvoiltaan palvelemaan paremmin myös kasvavaa virkistyskäyttöä, luontomatkaailua sekä näitä tukevaa luontaistaloutta. Matosuo ja sen ympäristö ovat jo entuudestaan Soinin paras suoalue niin maisemaltaan kuin linnustoltaankin, joten aluetta kannattaisi laajentaa Kimpilamminkankaan suuntaan. Kyseinen alue voisi olla erittäin vetovoimainen niin kutsuttuna hiljaisena alueena.

Huomioita Luonnonsuojelulain näkökulmasta

Tuulivoimapuiston vaikutusalueella sijaitsevat luontoarvoiltaan merkittävät Matosuon Natura 2000-alue, Matosuonniemen Natura 2000-alue sekä Arpaisten alue. Lisäksi sähkönsiirtoreitin A kylkeen osuu Mäntykankaan Natura 2000-alue.

Luonnonsuojelulain § 64:n mukaan Natura 2000- verkostoon kuuluvan alueen suojelun perusteena olevia luonnonarvoja ei saa merkittävästi heikentää. Lisäksi Luonnonsuojelulain § 65:n mukaan hankkeen toteuttajan tai suunnitelman laatijan on asianmukaisella tavalla arvioitava vaikutukset, mikäli hanke tai suunnitelma yksistään tai yhdessä muiden hankkeiden tai suunnitelmien kanssa merkittävästi heikentää valtioneuvoston Natura 2000-verkoston ehdottaman tai verkostoon sisällytetyn alueen niitä luonnonarvoja, joiden suojelemiseksi alue on sisällytetty tai on tarkoitus sisällyttää Natura 2000-verkostoon. Edellä mainittu koskee myös sellaista hanketta tai suunnitelmaa alueen ulkopuolella, jolla todennäköisesti on alueelle ulottuvia haitallisia vaikutuksia. Esillä olleiden tietojen mukaan on selvää, että arvokas Matosuon alue tuhoutuu, mikäli tuulivoimapuisto toteutetaan alueelle, jonka vaikutuspiirissä Matosuon ja Matosuonniemen Natura 2000-alueet ovat.

Huomioita linnustovaikutuksista

Soinin Matosuo (FI0800038) (SCI) on tunnettu runsaasta lintukannastaan ja se on luokiteltu maakunnallisesti tärkeäksi lintualueeksi MAALI-hankkeessa tehdyssä selvityksessä. Vaihemaakunta III Natura-arvioinnin tarveharkinta- julkaisun mukaan Matosuon Natura-alueella viihtyvät EU:n lintudirektiivin I lajeista kaakkuri, kurki, suokukko, kapustarinta ja liro. Samassa julkaisussa on kerrottu alueen olevan uhanalaisen lajin soidinaluetta. Alueella on myös havaittu kalasääksi ja maakotka. Matosuon maakotkat on mainittu Tuulivoima-alueiden muuttolintu- ja maakotkaselvityksessä. Tiira.fi-lintuhavaintotietokannan mukaan EU:n lintudirektiivin I lajeista on alueella havaittu myös mm. metso ja suokukko. Vaarantuneista lajeista alueella esiintyy Tiira.fi:n tietojen mukaan myös riekko. Louhun ja Möksyn YVA-raportissa on Matosuon lintulajeina mainittu edellisten lisäksi vaarantunut keltävästäräkki sekä mustakurkku-uikku, joka on erittäin uhanalainen. Näiden mainittujen lajien lisäksi alueella esiintyy useita muita lintulajeja.

Pyydämme nyt erityisesti kiinnittämään huomiota, että alueella esiintyy kiireellistä suojelua vaativat lintulajit suokukko, mustakurkku-uikku ja maakotka. Näistä suokukko on äärimmäisen uhanalainen ja kaikki toimenpiteet, jotka kuivattavat suota, ovat uhka sen elinympäristölle. Vaikka Natura 2000-luokitus alueella ei ole SPA, alue on silti erittäin merkittävä linnuston kannalta. Aiemmin mainitun Louhun ja Möksyn YVA-raportin liitteen kohdan 2.2.1 mukaan on Matosuolla vuoden 2013 syysmuuton aikaan laskettu peräti 6 314 kurkea. Tämä on valtakunnallisesti merkillepantava määrä, koska Suomen päämuuttoreitillä kurkia liikkuu 20-25 000 kappaletta. Alue on siis huomattavan tärkeää lintualueita maakunnallisesti sekä myös valtakunnallisesti. On huomioitava,

että tuulivoima on haitallista linnuille useilla tavoilla. Se aiheuttaa paitsi kuolleisuutta törmäysten johdosta, myös häiriötä lintujen muuttoreiteillä sekä pesintä-, siirtymä- ja ruokailualueilla. Tuulivoimaloiden sijoittamisen suunnittelussa suositellaan välttämään lintujen muuttoreittejä. Erityisesti suuret ja raskasliikkeiset linnut, kuten kurjet, ovat vaarassa joutua törmäyksiin tuulivoimaloiden kanssa. Julkaisussa Tuulivoimaloiden linnustovaikutukset (2004), on kerrottu, että tuulivoimalan sijoittaminen muuttovirtojen keskittymiin tai alueille, jotka toimivat lintujen levähdysalueina, nostavat törmäysriskiä korkeammaksi (Koistinen, 2004, s. 20). Tuulivoimaloilla on myös epäsuoria haitallisia vaikutuksia linnuston pesimiseen, ruokailuun ja yöpymiseen, kun tuulivoimala rakennetaan suoraan linnuston pesimis- tai ruokailupaikalle (Koistinen 2004, 28). Rakentamisen aikainen häiriö, sekä elinympäristöjen tuhoutuminen ja pirstoutuminen voimalan ja sen voimalinjojen, huolto- ja rakennusväylien kohdalta ovat tuulivoimahankkeiden merkittäviä ympäristövaikutuksia. Tuulivoimalaa tai sen huoltoreittejä ja voimalinjoja ei pidä rakentaa tärkeiden elinympäristöjen päälle tai näiden läheisyyteen, eivätkä nämä myöskään saa katkaista ekologisia käytäviä luonnon-suojelun kannalta merkittävien alueiden välillä.

Tässä yhteydessä on siis todettava, että hankkeen suunnittelun perusteena käytetty "Tuulivoimavaihemaakuntakaava" on lähtökohtaisesti virheellinen ja täysin kelvoton suunnitteluperuste.

Huomioita tuulipuiston vaikutuksista Natura-alueen ja lähiseudun luontoon

Euroopan Unionin luontodirektiivin liitteen II lajeina alueella esiintyy susi, karhu, ahma ja ilves, joista kolme ensin mainittua ovat priorisoituja lajeja. Alue kuuluu myös metsäpeuran esiintymis-alueisiin. Petotiedot suden, karhun ja ilveksen osalta käyvät ilmi Vaihemaakunta III Natura-arvioinnin tarveharkinta -julkaisusta. Ahma on havaittu paikallisen luontoharrastajan toimesta alueella. Ahman esiintymistä alueella ei tule missään tapauksessa vähätellä. Vertailun vuoksi mainittakoon, että Suomessa on ahmoja noin 200-250 kappaletta eli niitä on vähemmän kuin äärimmäisen uhanalaisia saimaannorppia, joita on Suomessa noin 400 kappaletta. Pohjoisella havumetsävyöhykkeellä huomattavan laajan elinpiirin vaativan ahman esiintyminen viittaa potentiaalisesti korkeisiin luontoarvoihin vastaavaan tapaan kuin tiikerin esiintyminen trooppisilla metsäalueilla. Lisäksi paikallinen luontoharrastaja on havainnut alueella esiintyvän sauron sekä lepakoita. Myös liito-orava viihtyy alueella.

Pyydämme myös kiinnittämään huomiota niihin mahdollisiin hydrologisiin muutoksiin, joita tuulipuiston rakentamisen yhteydessä voi maaperässä tapahtua. Soinin Matosuon Natura-alue (FI0800038) (SCI) on suoluonoltaan hyvin monimuotoista. Matosuon alueella on Luontodirektiivin liitteen 1 luontotyypeistä humuspitoisia lampia ja järviä 1 %, aapasuota 50 % ja boreaalisia luonnonmetsiä 1 %. Näistä aapasuot ja boreaaliset luonnonmetsät ovat priorisoituja luontotyyppisiä.

Aapasuo tarkoittaa lähes keskustavaikutteista, eli keskeisiltä osiltaan nevaista, lettoista tai rämeistä suoekosysteemiä, joka elää sateen ja turpeen itsensä sisältämien ravinteiden turvin, mutta on hydrologiselta ravinnetalouden tilaltaan minerotrofinen suoymä, joka voi reunaosien, purovarsien yms. lisäksi saada ravinnelisiä keskeisiinkin osiinsa ympäristöstä tulevasta lumensulamisvesistä.

Suoymäiden merkitys yleistasoisessa maankäytön suunnittelussa vaatii aiempaa enemmän huomiota suoymäiden vaihtelun analysointiin. Myös tätä seikkaa tulee painottaa tulevissa luontokartoituksissa.

Vaihemaakunta III Natura-arvioinnin tarveharkinta -julkaisussa on kerrottu Vatnevan eteläosalla ja Matosuon länsiosalla olevan hydrologinen yhteys ja on arvioitu, että Vatnevan turvetuotanto voi vaikuttaa Matosuon hydrologiaan. Tämä on osoitus siitä, että suoymäitä tulee tarkastella

aiempia tietoja analyttisemmin. Tarveharkinnassa on ilmoitettu, että Natura-arvioinnissa tulee arvioida, onko hydrologisilla muutoksilla todennäköisiä merkittävästi heikentäviä vaikutuksia Matosuon suojelun perusteena oleviin luontotyyppeihin. Myös pölypäästöjä on esitetty arvioitavaksi. Edellä mainittuja asioita ei ole huomioitu Kimpilamminkankaan tuulivoimahankkeen YVA-ohjelmassa. Samat ongelmat koskettavat maa-alueita, olipa kyseessä sitten turvetuotantoalue tai tuulivoima-alue, koska molemmissa tapauksissa maa-alueita tullaan muokkaamaan rajusti, mikä aiheuttaa maa-alueiden kuivumista ja humuksen siirtymistä sekä ilman että veden mukana. Humuksen ja muun aineksen siirtyminen pahentaisi sekä Kolunjoen tilaa, että Ähtärinjärven sinileväongelmaa entisestään.

Ympäristöhallinnon Natura 2000-alueistauksessa Matosuon kohdalla on mainittu seuraavaa: "Lisääntyvä luontomatkaileminen saattaa ohjaamattomana aiheuttaa maaston kulumista ja häiritä pesimälinnustoa". Mahdollisesti lisääntyvä luontomatkaileminen on siis nähty potentiaalisena uhkana alueelle (Ympäristöhallinto, 10.10.2019). On vahvasti oletettavissa, että myös läheinen tuulipuisto, jolla on luontomatkailemista selkeästi merkittävämmät vaikutukset ympäristössä, aiheuttaa selkeän ja vakavasti otettavan uhkan alueen lajistolle.

Natura 2000-tietolomakkeella Matosuon suojelun ja hoidon tavoitteiksi on asetettu seuraavat:

- alueella vallitseva luontotyyppien ja lajien sekä niiden elinympäristöjen tila säilytetään turvalla luonnon omien prosessien mukainen kehitys,
- alueella vallitseva luontotyyppien ja lajien sekä niiden elinympäristöjen tila säilytetään alueen käyttöä ohjaamalla,
- luontotyyppien tai lajin elinympäristön laatua tai lajin populaation elinvoimaisuutta parannetaan ennallistamis- ja hoitotoimenpitein.

Katsomme, että edellä mainitut tavoitteet eivät voi millään toteutua, mikäli tuulivoimapuisto rakennetaan alueelle. Mikäli Ähtärin kaupunki kaavoittaa aluetta em. ohjeistuksesta piittamatta, niin katsomme kaupungin syyllistyvän vakavaan luonnonsuojelurikokseen.

Huomioita vesistövaikutuksista

Tuulipuiston rakentamisen yhteydessä alueen maapohjaa tulnaisiin muokkaamaan voimakkaasti. Tästä muokkaamisesta irtoava aines kulkeutuu Alajokeen ja Kolunjokeen ja sitä kautta Ähtärinjärveen. Vesistövaikutukset eivät rajoitu Ähtäriin vaan ulottuvat Kokemäenjoen vesistön kautta arviolta 15:n vuoden viiveellä Itämereen. Myös myöhemmin, esimerkiksi sateen ja sulamisvesien vaikutuksesta, voi muokatusta maa- ja kallioperästä irrota aineksia, jotka päätyvät lopulta Ähtärinjärveen. Tästä aiheutuvat vesistövaikutukset heikentäisivät jo nykyisellään huolestuttavassa kunnossa olevan Ähtärinjärven tilannetta. Järvessä on merkittävä sinileväongelma, veden väriarvo on kasvanut ja näkösyvyys on heikentynyt. Humuskuormitus on lisääntynyt valuma-alueella aiheuttaen edellä mainittuja ongelmia. Ähtärinjärven tilaa ollaan parasta aikaa kohentamassa Yhteinen Ähtärinjärvi ry:n hallinnoimien projektien ja on huolestuttavaa, mikäli järven kunnostaminen vaikeutuu alueelle mahdollisesti toteutettavan tuulipuiston vuoksi.

Huomioita sähkönsiirtoreiteistä

Kimpilamminkankaan tuulivoimahankkeen ympäristövaikutusten arviointiohjelmassa on esitetty kaksi vaihtoehtoista reittiä sähkön siirrolle; VEA ja VEB. Ohjelmassa on ilmoitettu, etteivät sähkönsiirtoreitit risteä virkistysreittejä. Kuitenkin VEA-linja ylittäisi Arpaisten reitin. YVA-ohjelman tiivistelmän mukaan sähkönsiirtoreittien läheisyydessä ei ole Natura 2000-alueita. Tämä ei ole totta, koska VEA-linja kulkee kartalla Mäntykankaan (FI0800100) Natura 2000-kohteen reunaa. VEAB on

myös huono vaihtoehto, koska suunniteltu alue Syväjoen seudulla on kevättulva-alue ja se on myös lintujen muuttoreitin varrella oleva tärkeä levähdysalue. Tieto muuttoreitistä on saatu Suomen Luonnonsuojeluliiton piirisihteerin Teemu Tuoviselta.

Huomioita lähiseudun asukkaiden tilanteesta, kaavoituksesta ja lupa-asioista Kimpilamminkankaan alue on haluttu tuoda toteuttajan toimesta esille harvaan asuttuna alueena (ks. YVA-selvitys), vaikka todellisuudessa asia ei ole näin, eikä alueen nimi edes todellisuudessa ole Kimpilamminkangas. Kahden kilometrin säteellä suunnitelluista voimaloista sijaitsee 33 asuinrakennusta ja 46 vapaa-ajan asuntoa. Viiden kilometrin säteellä asuntoja on jo lähes 400 kappaletta. Lähimpään vakinaiseen asutukseen on matkaa 1,2 kilometriä. Sosiaali- ja terveysministeriön mukaan turva-alueen tulee olla 2 km asutukseen nähden. Edellä mainitun suosituksen mukainen turva-alue on tosin vähäinen suunniteltujen tuulivoimaloiden kokoon ja tehoon nähden, mutta edes tämä minimivaatimus ei toteudu nykyisen suunnitelman perusteella.

Menettely tuulipuiston suhteen on ollut muutoinkin moitittavaa. Alueen asukkaita ei ole riittävästi huomioitu, eikä asian valmistelu ole toteutunut avoimen ja läpinäkyvyyden periaatteita noudattaen. Hankkeen nimi kulkee harhaanjohtavalla nimellä "Kimpilamminkangas" vaikka kyseessä todellisuudessa Kimpilamminkangas. Sitowise Oy:n tuulivoimainfossa esiteltiin harhaanjohtavasti oleellisilta tiedoiltaan retusoituja kartoja, ohitettiin vesistövaikutukset kokonaan, tarkasteltiin kasvillisuuskartoitusta vain tuhoutujen luontoarvojen näkökulmasta käsittelemättä lainkaan näiden ennallistamista, sekä perusteltiin hanketta avoimesti Maakuntavaihekaava I:ssä todettujen luontoarvojen tuhoamisella eli luonnonsuojelurikoksella.

Asiassa ei myöskään toteudu Maankäyttö- ja rakennuslain 1§:n tavoitteet järjestää alueiden käyttö ja rakentaminen niin, että siinä luodaan edellytykset hyvälle elinympäristölle sekä edistään ekologisesti, taloudellisesti, sosiaalisesti ja kulttuurisesti kestävä kehitys. Runkoverkkoon kytkettävillä teollisen mittakaavan tuulivoimapuistoilla ei ole em. seikkojen kehityksessä minkäänlaista merkitystä vaan päinvastoin, nämä sitoisivat alueen väestön kulutustottumuksellisesti ja taloudellisesti riippuvaiseksi verkkoa ja voimaloita hallinnoivista yhtiöistä - vaikka nykyaikana koko yhteiskunnan on siirryttävä menneisyyden megainfrastruktuuri-hankkeista hajasijoittuneiden itenäisten järjestelmien ja ekologisen jälleenrakennuksen aikakauteen.

Maankäyttö- ja rakennuslain 1§:n mukaan lain tavoitteena on myös turvata jokaisen osallistumismahdollisuus asioiden valmisteluun, suunnittelun laatu ja vuorovaikutteisuus, asiantuntemuksen monipuolisuus sekä avoin tiedottaminen käsiteltävänä olevissa asioissa. Tämän hankkeen osalta kaikki yleisötilaisuudet ja asiaan liittyvät päätökset on nähdäksemme tehty Maankäyttö- ja rakennuslain vastaisesti ja harhaanjohtavasti "ylhäältä alaspäin saneltuna pakkopullana".

Huomioita alueella sijaitsevista muinaisjäänöksistä

Muinaismuistokartta osoittaa, että alueella on huomattava määrä muinaismuistoiksi merkittyjä kohteita. Vuonna 2019 tehdyssä arkeologisessa selvityksessä alueelta on löydetty 23 uutta muinaismuistokohdetta, joita ei ole vielä museoviraston rekisterissä. Museoviraston rekisteriin on merkitty Soinin kunnan alueelle 34 muinaismuistokohdetta. Nyt suunnitellun tuulipuiston alueella on siis 23 uutta kohdetta edellisten lisäksi. Näiden lisäksi sekä Kolunjoessa että Löytöjoessa on tulkittu liittyviä merkkejä eli veden korkeuden säätelyyn tarkoitettuja tammia, joilla on myös kulttuurihistoriallista merkitystä.

Lisäksi on otettava huomioon, että aluetta ei ole vielä juurikaan tarkasteltu arkeologisesti saamelaisasutuksen näkökulmasta, koska aihe on pitkään ollut Museovirastossa vallinneen paradigman takia kutakuinkin kielletty aihe. Paikallisen kertomaperinteen perusteella, sekä sen että Ähtärinjärvi on tulkittavissa saamenkielten avulla aivan loogisesti ylitse tulvivaksi järveksi - siinä missä

Tampereen Tammerkoski on tulkittavissa useita suvantoja sisältäväksi koskeksi - on jo melko ilmeistä, että koko vesistöalue on alunperin Saamenmaata. Tämä on koko Kokemäenjoen vesistöalueen kulttuurihistoriallisen tarkastelun kannalta varsin oleellinen tutkimuksellinen näkökulma, joka tarjoaa myös puitteet sille, miten menneisyyden megainfrastruktuurihankkeiden jo runteleman alueen ekologisessa ennallistamisessa tulee edetä - ja kenen vastuulla on vastata tästä koitavista kustannuksista.

Pyydämme, että huomioitte ja edesautatte tämän kulttuurihistoriallisesti ja luontoarvoiltaan merkittävän, monella tavalla arvokkaan alueen säilyttämisessä ja mahdollisessa ennallistamisessa. Tämä onnistuu parhaiten luopumalla esitetystä tuulivoimahankkeesta ja suunnittelemalla alueelle jotakin kestävämpää käyttöä.

Kaavoittajan vastine:

Kaavoitusprosessi on alkanut osallistumis- ja arviointisuunnitelman laatimisella. Kaava on laadittu rinnakkain ympäristövaikutusten arviointimenettelyn kanssa. YVA-menettelyn yhteydessä on laadittu kattavasti selvityksiä. YVA-selostuksessa on kuvattu selvitysten tulokset sekä ympäristön vaikutusten arviointi. Vaikutukset Natura-alueisiin ja luonnonsuojeluun, linnustoon ja muihin eläimiin, sekä vesistöihin ja kulttuurihistoriaan on arvoitu osana ympäristövaikutusten arviointimenettelyä ja arvioinnin tulokset on huomioitu kaavaprosessissa.

11 Keski-Suomen liitto 4.2.2020

Osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa todetaan, että kaavan vaikutuksia arvioidaan noin 20 km etäisyydelle tuulivoimaloista. Lisäksi arvioidaan yhteisvaikutuksia muiden hankkeiden kanssa. Keski-Suomen lainvoimaisessa maakuntakaavassa on maakuntien rajan tuntumaan osoitettu Natura 2000 -alueita. Näistä Natura-alueista hankealuetta lähimmäksi sijoittuu Laihistenneva-Härkäneva-Vahvasenjoki (FI0900055), joka on luontodirektiivin mukainen Natura SAC-alue. Lähin lintudirektiivin mukainen Natura SPA-alue on Haukisuo-Härkäsuo-Kukkoneva (FI0900093), joka sijoittuu noin 6 km etäisyydelle hankealueelta koilliseen. Lisäksi hankealueelta kaakkoon noin 9 km päähän sijoittuu Natura SAC-alue Aittosuo-Leppäsuo-Uitusharju (FI0900005). Luontovaikutuksista keskeisimpinä voidaan pitää mahdollisia linnustovaikutuksia ja nämä tulee huomioida osana kaavan vaikutusten arviointia.

Kaavoittajan vastine:

Merkitään tiedoksi. Vaikutukset Natura-alueisiin ja linnustoon on arvoitu osana ympäristövaikutusten arviointimenettelyä ja arvioinnin tulokset on huomioitu kaavaprosessissa.

12 Puolustusvoimat, 2. Logistiikkarykmentti 31.1.2020

Kimpilammenkankaan tuulivoimahankkeen rakentamista koskevassa suunnittelussa on selvitetty tuulivoimaloiden vaikutukset puolustusvoimien toimintaan. Pääesikunnan antamassa lausunnossa AP2354 (2. viiteasiakirja) todetaan, että Puolustusvoimat ei vastusta suunnitelman mukaisten tuulivoimaloiden rakentamista Soinin / Ähtärin Kimpilamminkankaan alueelle. Puolustusvoimien lausunto perustuu Energiequelle Oy:n 21.12.2018 tekemään lausuntopyyntöön (1. viiteasiakirja) ja siinä esitettyihin tietoihin suunnitelluista tuulivoimaloiden sijainneista.

Puolustusvoimien lausunto

2. Logistiikkarykmentti Puolustusvoimien alueellisena maankäytön edunvalvojana on tutustunut Kimpilamminkankaan tuulivoimaosayleiskaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelmaan. Suunnitelmassa ei ole otettu huomioon, tai huomioon ottamista ei ole mainittu, tuulivoimahankkeen vaikutuksia Puolustusvoimien toimintaan.

Maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999) 24 § mukaan kaikessa alueiden käyttöä koskevassa suunnittelussa on otettava huomioon valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet.

Merkittävin ja laaja-alaisin tuulivoimaloista aiheutuva vaikutus kohdistuu puolustusvoimien aluevalvonnassa käyttämiin sensorijärjestelmiin. Tuulivoimaloiden tiedetään aiheuttavan häiriitä erityisesti tutkille (=ilma- ja merivalvontatutkat), joille voimat ovat suuria tutkakohteita. Tuulivoimalan aiheuttamat häiriöt ilmenevät muun muassa varjostamisena ja ei-toivottuina heijastuksina, mistä johtuen tutkan valvontakyky heikentyy ja tuulivoimala voi näkyä tutkakuvassa. Tällä voi olla merkittäviä vaikutuksia puolustusvoimien lakisääteisen aluevalvontatehtävän suorittamiselle (Laki puolustusvoimista 551/2007 ja aluevalvontalaki 755/2000).

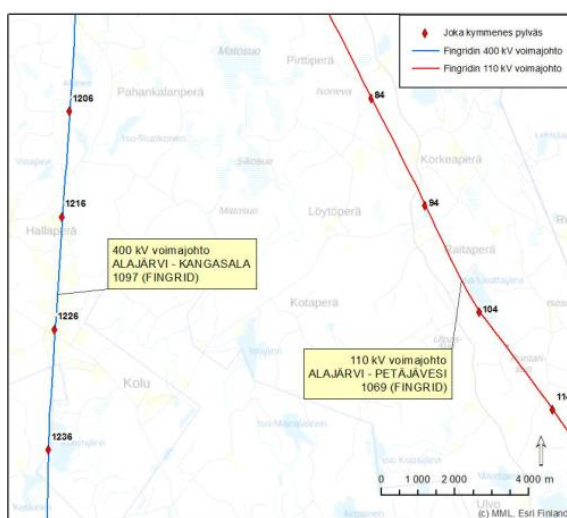
Osallistumis- ja arviointisuunnitelman kohdasta 3.1 Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet tulee käydä ilmi, että tavoitteet on huomioitu myös Puolustusvoimien osalta (vrt. 2. viiteasiakirja). Muilta osin Puolustusvoimilla ei ole huomautettavaa Kimpilamminkankaan tuulivoimaosayleiskaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelmaan.

Kaavoittajan vastine

Lukuun 3.1. Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet on lisätty seuraava: "Otetaan huomioon yhteiskunnan kokonaisturvallisuuden tarpeet, erityisesti maanpuolustuksen ja rajavalvonnan tarpeet ja turvataan niille riittävät alueelliset kehittämisedellytykset ja toimintamahdollisuudet." Kaavaselostuksessa on kuvattu vaikutukset ilmaturvallisuuteen ja tutkien toimintaan.

13 Fingrid 31.1.2020

Kimpilamminkankaan tuulivoima-alue sijoittuu Fingridin 400 kV ja 110 kV voimajohtojenväliselle alueelle (Kuva 1). Tuulivoimalat tulee sijoittaa vähintään 1,5 x tuulivoimalan maksimikorkeuden (maksimikorkeus = napakorkeus + lavan pituus) määrittämän etäisyyden päähän Fingridin voimajohtojen johtoalueen ulkoreunasta mitattuna. Pyydämme huolehtimaan tästä etäisyydestä kaavan laadinnassa.

Kuva 1. Fingridin voimajohtot.

Fingridillä ei ole lausuttavaa hankkeen lähtökohdista. Muiden kuin Fingrid Oyj:n omistamien voimajohtojen osalta teidän tulee pyytää erillinen lausunto voimajohtojen omistajilta. Pyydämme lähettämään meille tietoa kaavan etenemisestä.

Kaavoittajan vastine

Merkitään tiedoksi. Kaavoituksessa on huomioitu etäisyys voimajohtoihin. Lähin voimala sijoittuu noin 1,3 kilometrin päähän voimajohdosta.

14 Virtain kaupunki 27.10.2020

Kaupunginhallitus toteaa lausuntopyynnön ja toteaa, ettei se lausu asiassa.

Kaavoittajan vastine

Merkitään tiedoksi.

15 Etelä-Pohjanmaan Pelastuslaitos-liikelaitos 24.1.2020

Kaavassa tulee ottaa huomioon riittävät sammutusveden ottopaikat luonnonvesilähteistä. Luonnonvesilähteen tulee palvella sammutusveden saantia sarja- tai vuoroajona. Säiliökalustolla tulee päästä riittävän lähelle vesilähdettä ja maapohjan tulee kestää painumatta säiliöautonkokonaispaino. Vedenottopaikan tulee olla riittävän syvä, ettei pohjalietettä tai hiekkaa pääse imujohtoon. Muilta osin pelastusviranomaisella ei ole huomautettavaa esitettyihin asiakirjoihin.

Kaavoittajan vastine

Merkitään tiedoksi.

16 Elisa Oyj 21.1.2020

Emme ole hanketta vastaan, pyydämme kuitenkin huomioimaan Elisan teleliikenteelle aiheutuvat haitat. Kyseisen hankkeen vaikutusalueella on tarve rakentaa korvaavaa verkkoa; - vaikutusalueella on Elisan radiolinkkijärjestelmiä 1-2 kpl.

Kaavoittajan vastine

Merkitään tiedoksi.

17 Ähtärin riistanhoitoyhdistys 22.1.2020

Ähtärin riistanhoitoyhdistyksellä ei ole huomautettavaa esitettyihin asiakirjoihin.

Kaavoittajan vastine

Merkitään tiedoksi.

Mielipiteet

1 Useita allekirjoittaneita (yht, 124 nimeä) 4.2.2020

KIMPILAMMINKANKAAN TUULIVOIMA-ALUE, OSALLISTUMIS- JA ARVIOINTISUUNNITELMA

Ensinnäkin kyse on Kilpilamminkankaasta. Oikea nimi on Kilpilampi ja Kilpilamminkangas. Miksi ei ole oikea nimi hankkeella Matosuon tuulivoima alue? Vai viittaako liikaa Natura-alueisiin, jotka ovat osin hankealueen sisällä ja vieressä? Ähtärin on turha kuvitella saavansa yhtäkään tuulivoimahanketta etenemään yhteistyössä asukkaiden kanssa, jos hankesuunnittelu lähtee jo alkumetreiltä väärille raiteille, kuten tässä tapauksessa on käynyt, ml. väärä nimi, huono tiedottaminen, salassa valmisteltujen ja päätettyjen asioiden tuominen viralliseen päätöksentekoon.

YLEISTÄ:

Osayleiskaavoitusta ei tule viedä läpi, ennen kuin Etelä-Pohjanmaan vaihemaakuntakaava III, joka käsittelee turvetuotantoa, suoluonnon suojelua, bioenergialaitoksia, energiapuun terminaaleja ja puolustusvoimien alueita, on lainvoimainen ja hyväksytty Ympäristöministeriössä. Asia ei ole lainvoimainen, koska siitä on valitettu Vaasan hallinto-oikeuteen. Erityisesti on huomattava kohta turvetuotanto ja suoluonnon suojelu kyseisellä Kimpilamminkankaan alueella, johon tuulivoimaa ollaan suunnittelemassa.

Toteuttamalla osayleiskaava suunnitellulla tavalla sovelletaan vain valikoidusti valtakunnallisia alueidenkäyttötavoitteita. Suuri osa valtakunnallisista alueidenkäyttötavoitteista on ristiriidassa tämän hankkeen kanssa, esimerkiksi:

- ekologinen, taloudellinen, sosiaalinen ja kulttuurinen kestävyys
- melun, värinän ja epäpuhtauksien haitan ehkäiseminen
- herkkien alueiden monimuotoisuuden säilyminen
- hiljaisten alueiden säilyminen
- luonnonvarojen saatavuus myös seuraaville sukupolville
- valtakunnallisesti merkittävien kulttuuri- ja luonnonperinnön arvot säilyminen
- asutuksen ja luonto- ja kulttuurikohteiden sekä maiseman erityispiirteiden huomioiminen energiaverkostoja koskevassa alueidenkäytössä, erityisesti Arpaisten harju ja hyvin suosittu patikkareitti kahden kunnan, Soinin ja Ähtärin alueilla.

Antaako yleiskaava mahdollisuuden rakentaa uudet voimalat 25 vuoden käyttöajan jälkeen tai niiden poistuttua käytöstä aikaisemmin muusta syystä? Jos näin on, tämän asian pitää tulla selkeästi esiin.

OAS:N SISÄLLÖSTÄ

OAS-kuulutuksessa ei mainittu edelleenkään alueen oikeaa nimeä, Kilpilamminkangas. Näin kuulutuksen lukeneille ihmisille ei tullut selvää käsitystä siitä, mistä alueesta on kyse. OAS:ssa ei mainita kaikkia vaikutusalueen kyliä nimeltä. Esimerkiksi OAS:n sivulla 4 jätetään mainitsematta Soinin puolelta mm. Hautakylä, Kotaperä, Pahankalanperä, Raitaperä, Kotaperä, Teeriperä, Jousperä sekä Kantoperä ja Ähtärin puolelta kaikki kylät mm. Patamanperä, Rasinperä ja Kiviperä. Kylien merkitseminen on tärkeää, niin että kyseisten kylien asukkaat selvästi ymmärtävät olevansa kaavan vaikutusalueella.

Ähtärin kuulutus oli Uutisnuotassa HUOM! mutta viikon myöhässä, koskien valitusaikaa. OAS:n mukaan (s. 14) osayleiskaavaa koskeva tiedotus tapahtuisi paikallislehdessä.

Tiedotus- ja keskustelutilaisuudet

Ähtärissä oli 21.1.2020 infotilaisuus. Energiequellen, ELY-keskuksen ja Sitowisen edustajien lisäksi paikalla oli luonnonsuojeluliiton edustaja, kolunkyläisiä hankkeen vastustajia ja yksi hanketta vastustanut Niemisveden mökkiläinen. Kaupungin päättäjiä emme paikalla nähneet, kaksi kaupungin virkamiestä oli paikalla. Se ei anna hyvää kuvaa kaupungin toimintatavoista, kun ei haluta edes tietoa siitä, millaista hanketta kaupunki on suunnittelemassa, eikä olla valmiita kohtaamaan päätöksenteon kohteena olevia ihmisiä. Päättäjien poissaolon asettaa entistä kyseenalaisempaan valoon myös se, että tilaisuuteen osallistui kaksi ähtäriläistä yrittäjää, jotka voisivat hyötyä hankkeen rakennusvaiheesta eli meidän elinolojemme tuhoamisesta.

Muut huomiot OAS:ään liittyen

Soinin puoleisessa Kimpilamminkankaassa ovat asukkaat jättäneet kaavoituksen aloittamisesta valituksen Vaasan hallinto-oikeuteen 17.12.2019. Ähtärin puoleisesta Kimpilamminkankaan kaavoituksen aloittamisesta asukkaat jättivät ensin oikaisuvaatimuksen Ähtärin kaupungille ja tämän jälkeen valituksen Vaasan hallinto-oikeudelle 17.1.2020.

Kolunkylällä ja lähikylissä, niin Soinin kuin Ähtärin puolella, kymmenet ihmiset ilmaisivat vastustavansa alueen kaavoittamista tuulivoimaloille kirjoittamalla nimensä valituspapereihin.

Tämä tulisi huomioida myös nyt kyseessä olevassa käsittelyssä niin Soinin kuin Ähtärinkin puolella ja lopettaa kaavoitus.

YHTEISVAIKUTUKSET:

YVA-arvioinnissa sekä kaavoituksessa tulee ottaa huomioon Kimpilamminkankaan tuulivoima-alueen yhteisvaikutus lähialueen hankkeiden kanssa. Koska tämän mittaluokan hankkeista ei ole Suomessa toiminta-aikaista kokemusta, tulee yhteisvaikutukset ympäristöön, maisemaan ja ihmisiin arvioida erityisen tarkasti.

Kaikkiaan Soiniin ollaan Kimpilamminkangas mukaan luettuna suunnittelemassa 6 isoa tuulivoima-alueita: Korkeamaa, Pesola, Loukkusaari, Isokangas, Konttisuo ja Kimpilamminkangas. Lisäksi Soinin pohjoisosan molemmiin puoliin on Alajärven puolella kaksi niin ikään isoa tuulivoima-aluehanketta: Louhukangas ja Möksy. Näissä yhteensä 42 voimalaa.

Kaikkiaan näissä kahdeksassa alueessa olisi voimaloita 115 kpl. Ähtärin on huomioitava myös tämä olennainen asia omassa suunnitelmassaan, erityisesti lähimmän Konttisuo sijoittuminen Ähtärin alueisiin nähden. Näistä voimaloista tulee haittoja myös Ähtäri puolelle, se on aivan varmaa.

Kimpilamminkankaan hankkeen lähimmistä voimaloista on esimerkiksi Kiviperälle, Patamanperälle ja Rasinperälle 7 km, Itä-Ähtäriin 9 km, Korsukylälle ja Eteläperälle 10 km, Ähtärinrannalle 12 km ja Niemiskylään 16 km (etäisyydet noin). Havainnekuvien mukaan voimalat näkyvät esimerkiksi Ähtärinjärven länsirannalle, mikä varmasti mietityttää alueen vapaa-ajan asukkaita, mikäli he edes ovat vielä asiasta tietoisia. Hanke siis koskettaa suurta osaa Ähtäriä ja sen asukkaita, ei vain lähimmissä kylissä asuvia.

Huomioitava on, että kaikki Soinin kunnan reuna-alueet olisi näin ollen varattu tuulivoimalle. Nyt on myös Ähtäri osallistumassa oman syrjemmässä olevan alueensa pilaamiseen. Kunnissa ei ole mietitty, että kaikki asukkaat eivät asu kunta- tai kaupunkikeskuksessa, eivätkä edes halua siellä

asua. Kunnan ja kaupungin tehtävänä on huolehtia tasapuolisesti kaikista asukkaistaan. Nyt tämä velvoite vaarantuu erittäin vaarallisella tavalla.

Kumulatiivisissa vaikutuksissa tulee huomioida mm. lentoestevalojen aiheuttama häiriö kaikilta suunnilta ja matalataajuisten meluaaltojen kohtaaminen. Asiaa koskevissa kartoissa muiden tuulivoima-alueiden (suunnitellut ja rakenteilla olevat) todellinen koko on merkittävä karttaan.

Tällaista karttaa ei ole esitetty, vain taulukkomuotoinen etäisyystieto, jossa etäisyyksiä on kasvatettu. Etäisyydestä alueiden välillä annetaan näin ollen väärä kuva.

Muutoinkaan etäisyydet eivät ole täysin paikkansapitäviä. Esim. Louhukangas ja Möksy ovat vierekkäin, mutta toisen etäisyydeksi on merkattu 27 km ja toisen 24 km. Samoin Isokangas ja Loukusaari ovat lähekkäin ja etäisyytenä on merkattu toisella 10 km ja toisella 18 km. Möksystä Kimpilamminkankaaseen on n. 22 km ja Louhukankaasta samoin 22 km. Korkeamaasta 12 km 19 sijaan, Pesolasta 15 km 19 km:n sijaan. Käsityksemme mukaan ainakin näiden neljän tuulivoima-alueen etäisyyttä Kimpilamminkankaasta on tarkoituksella pidennetty, että lähellä olevien voimala-alueiden määrä ei olisi niin suuri kuin se todellisuudessa on.

OSALLISTUMINEN JA TIEDOTTAMINEN:

Hankkeen osallisissa tulee huomioida kaikki asukas- ja kyläyhdistykset lähialueella, samoin aluetta aktiivisesti käyttävät seurat ja yhdistykset sekä yhteisöt, joihin hanke vaikuttaa. Näitä ovat mm. Suomenselän Samoillijat ry, Suomenselän Moottorikelkkailijat ry, Soinin Sisu ry, Parviaisen kyläyhdistys ry, Kukonkylän kyläyhdistys ry, Mäkelänkylän maa- ja kotitalousseura ry, Yhteinen Ähtärinjärvi ry, Kolunkylän vesiosuuskunta, Kolunkylän kalastuskunta, Kolun metsästysseura ry, Mäkihovi ry ja Erä-Kumi ry.

Vuorovaikutus asukkaiden kanssa tulee asettaa suunnittelun ykköstavoitteeksi. Tähän eivät riitä kaksi yleisötilaisuutta koko prosessin aikana. Asukkailla tulee olla mahdollisuus esittää kysymyksiä ja saada niihin vastauksia yhteisissä keskustelutilaisuuksissa, joita ei toteuteta vain ylhäältä alas toimivana tiedotuksena.

Kaavadokumenttien nähtävillä oloaikoja ja yleisötilaisuuksia ei tule järjestää lomakaudella eikä samanaikaisesti isojen tapahtumien kanssa (vrt. Hautakylällä ollut tilaisuus 25.6.19). Tähän ohjaa myös ympäristöministeriön ohje Osallistuminen yleis- ja asemakaavoituksessa vuodelta 2007.

Olisi ollut suotavaa, että kaikki kaupungin päättävät henkilöt ja myöskin kaupunginjohtaja olisivat olleet läsnä ja kuulemassa hankkeesta, josta ovat tulevaisuudessa päättämässä, ja ovat nyt jo päättäneet. Ovatko Ähtärin kaupungin luottamushenkilöt lainkaan perehtyneet asioihin, joista päättävät? Miksi Ähtärin kaupunki antaa hankkeesta vastaavan johtaa päättäjiä harhaan, esittämällä päätöksenteossa karttoja, joista asunnot puuttuvat ja kokonaisen kylän olemassaolo sivuutetaan? On helppo suunnitella tuulivoimahanketta alueelle, jossa ei dokumenttien mukaan ole asutusta.

Sen lisäksi, että päätöksiä on tehty puutteellisten tietojen pohjalta, päätöksenteossa on kiirehditty. Kuten Ähtärin kaupungin lausunnossa ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta todetaan "YVA-ohjelmasta on kuitenkin havaittavissa hankkeen riipeä aikataulu, joka asettaa omat haasteensa vaikutusten selvittämiseen". Miksi on niin kiire? Kenellä on kiire? Kenen etua Ähtärin kaupunki ajaa, asukkaidensa vai energiayhtiön? Näin suurissa asioissa ei saisi hätiköidä. Viisainta olisi puhaltaa peli seis ja kerätä kokemuksia esimerkiksi Soinissa toteutuvista hankkeista. Mikäli tuulivoimaloista ilmenee haittavaikutuksia ihmisille ja/tai tulee tietoon voimaloiden aiheuttamia ter-

veysvaikutuksia, saako Ähtärin kaupunki tarvittaessa kaikki alueellaan toimivat tuulivoimalat pysäytettyä? Kuka ottaa vastuun päätöksistä, joita luottamushenkilöt vastalauseita kuulematta pistävät täytäntöön?

Mikäli Kimpilamminkankaan alue on niin suotuisa energiayhtiölle kuin sen kerrotaan olevan, uusia toimijoita varmasti ilmaantuu, vaikka Energiequellelle sanottaisiin ei. Kuntalaisia tulisi kuunnella alusta asti ja ottaa asioista selvää ennen päätöksentekoa. Kääntyykö kaavoituksen idea pääläelleen, koska osayleiskaava ei ohjaa tuulivoimahanketta vaan tuulivoimahanke ohjaa kaavoitusta. On kyse suuresta periaatteellisesta kysymyksestä - onko tavoitteena yhdyskunnan (ts. kunnan asukkaiden) hyvä vai kaavahankkeen käynnistäjän etu.

Hanketta on tietoisesti myös valmisteltu salassa, koska esimerkiksi Ähtärin kaupunginvaltuuston jäsenet eivät ole 12.1.2020 olleet vielä tietoisia koko hankkeesta lainkaan, vaikka sen esisuunnittelu on aloitettu jo vuonna 2018 ja ympäristöselvityksetkin toukokuussa 2019, ennen kuin asiaa oli edes julkisuudessa esitelty. Ähtärin kaupungin suhtautumisen hankkeeseen kuvailtiin yleisötilaisuudessa 25.6.2019 olevan myönteinen. Keneltä energiayhtiö on tämän vastauksen saanut? Kuka tai ketkä ovat näyttäneet hankkeelle vihreää valoa?

Kuinka uskottavina voitte meidän kuvitella pitävän aitoja vaikutusmahdollisuuksiamme, kun päätökset hankkeen toteuttamisesta on jo valmiiksi tehty eikä päätöksistä olla enää valmiita edes neuvottelemaan? Yleisötilaisuuden 21.1.2020 jälkeen kaikille Ähtärin kaupunginhallituksen ja -valtuuston jäsenille sekä kaupunginjohtajalle sähköpostitse lähettämämme palautteeseen saimme vain yhden vastauksen. Kiitos, Helena Hautakangas. Muilta kaupungin luottamushenkilöiltä ja päättäjiltä odotamme edelleen yhteydenottoja, jotta jonkinlaista keskusteluyhteyttä asiassa voitaisiin viritellä.

Ymmärrämme hankkeen toteutuessa mukanaan tuomien kiinteistöverotulojen tärkeyden. Ähtärin kaupunki on köyhä ja tarvitsee rahaa. Joudummeko me soinnilaiset ja ähtäriläiset lähialueen asukkaat pandaseikkailujen rahoittajiksi? Miettiikö Ähtärin kaupunki päätöksissään lainkaan lähitulevaisuutta pidemmälle? Kuinka esimerkiksi Kimpilamminkankaan ja Konttisuon hankkeet toteutuessaan vaikuttavat asumishalukkuuteen kaupungissa? Miten käy suuresti ylistetyn luontomatkaillon ja panostuksien Arpaisten reitille? Yritetäänkö tuulivoimahankkeella väkisin pitää kaupunkia itsenäisenä? Kaikki asiat - tai niiden menetyt - eivät ole mitattavissa rahassa, esimerkiksi ihmisten terveys ja luontoarvot.

LAADITTAVAT SELVITYKSET JA VAIKUTUSTEN ARVIOINTI:

Tuulivoimaloiden maisemavaikutus ulottuu laajasti alueen ulkopuolelle, koska Kimpilamminkankaan alue on n. 180- 200 m merenpinnan yläpuolella, joten se näkyy kauas. Lisäksi alueelle suunnitellut muut tuulivoima-alueet lisäävät kerrannaisvaikutuksia maisemassa.

Kunnan terveydensuojelusta / asumisterveydestä vastaava viranomainen tulee ottaa mukaan YVA:an jo alkuvaiheessa asiantuntijana, ei vain lausunnon antajana. Kaavoitus tulee lopettaa mahdollisten terveysvaikutusten takia. Työ- ja elinkeinoministeriön teettämän kirjallisuusselvityksen (16.6.2017) perusteella ei voida sulkea pois sitä mahdollisuutta, että tuulivoimaloiden aiheuttamasta infraäänestä tai mahdollisesti muista syistä aiheutuu tuulivoimaloiden lähialueiden ihmisille terveyshaittaa: "Kuuloalueen ulkopuolella pienitaajuuden äänen terveysvaikutuksia ei voida sulkea pois." s. 71, 123. Koko kirjallisuusselvitys osoitteessa: <http://julkaisut.valtioneuvosto.fi/handle/10024/80067> 3

Valtioneuvoston alainen selvitys- ja tutkimustoimintayksikkö järjesti myös 5.10.2017 seminaarin jatkotutkimustarpeista. Alla tilaisuuden videotallenne: http://tietokayttoon.fi/artikkeli/-/asset_publisher/tuulivoimaan-liittyvat-tutkimustarpeet-keskusteluttivat

Ihmisiin kohdistuvat vaikutukset (IVA) tulee ottaa kaavaa valmistellessa huomioon laajemmin jo hankkeen mittakaavan ja pitkäaikaisten vaikutusten vuoksi. Stakesin tarkistuslista päätösten vaikutuksista ihmisiin on tämän mielipiteen liitteenä. Kursiivilla merkityt kohdat tulevat ainakin näky-mään tämän hankkeen yhteydessä ja ne tulee arvioida kaavaprosessissa.

Koska ympäristövaikutusten arviointiohjelmassa tarkastellaan vaihtoehtoja VE 1 ja VE 2, myös Ähtärin kaupungin tulee arvioida hankkeesta aiheutuvia vaikutuksia vaihtoehtokohtaisesti hankkeen koko elinkaaren ajalta eli noin 50 vuoden mittaiselta ajanjaksolta. Vaadimme Ähtärin kaupunkia esittämään perusteellisen laskelman voimaloista saatavista kiinteistöverotuotoista eri toteutusvaihtoehtoihin. Emme pidä yleisötilaisuuksissa esitettyjä kiinteistöverokertymiä luotettavina, varsinkaan kun huomioidaan Torstai-lehdessä 30.1.2020 Soinin osalta uutisoitu "Kiinteistövero-tuotto on alkuvaiheessa noin 570000 euroa, kun käytetään 30000 euron voimalakohtaista hinnoittelua." Myös Ähtärin kiinteistöverotulojen yhteismäärä 300.000 euroa vuodessa oli laskettu 30.000 euron voimalakohtaisella hinnoittelulla. Mitä tuotto on alkuvaiheen jälkeen? Laskeeko tuotto voimaloiden ikääntyessä? Mitä tarkoittaa voimalakohtainen hinnoittelu? Onko saatava kiinteistöverotuotto riippuvainen voimalan tehosta tms.?

Konttisuolle kerrotaan kiinteistöveron määräksi 45-55 tuhatta euroa seitsemälle (7) voimalalle, eli 6,5-7,8 tuhatta euroa/ voimala. Onko tarkoitus johtaa ihmiset harhaan suurentelemalla Kimpilamminkankaan hankealueen tuulivoimaloiden kiinteistövero?

LOPUKSI:

Valmistelemalla Kimpilamminkankaan tuulivoimakaavaa kunnat julkisen vallan käyttäjänä eivät kohtele kuntalaisiaan tasapuolisesti eivätkä turvaa asukkaidensa elinympäristöä eikä omaisuutta.

Sen sijaan kunnat:

- pilaavat alueen houkuttelevuuden uusille asukkaille, lapsiperheille ja seuraaville sukupolville.
- jättävät käyttämättä mahdollisuuden panostaa maaseutumaiseen elämänmuotoon, joka on nouseva trendi ja johon alue voisi profiloitua ja saada siitä kestävää vetovoimaa.
- heikentävät merkittävästi alueen lupaavia elinkeinomahdollisuuksia (eko-elinkeinot, eläintenhoito, virkistystoiminta, green care ym., Ähtärin Eläinpuisto, Vuorenmaan elämyskeskus). Tämä vaikutus ulottuu laajalle hankealueen ulkopuolelle.
- ottavat riskin siitä, että yksityinen yritys pilaa laajan luontoalueen pysyvästi, siirtää toiminnan hallinnan kenties kolmansille osapuolille ja jättää maanomistajille vastuun pidemmän aikavälin ongelmien ratkaisusta, pahimmillaan jopa voimala-alueen purkamisesta.

Suosittellemme myös luottamushenkilöiden perehdyttämistä tuulivoimaa koskeviin totuuksiin, lukemaan esimerkiksi Keskisuomalainen-lehdessä 1.2.2020 julkaistut varsin ajankohtaiset Ari Kerosen ja Hannu Heinosen mielipidekirjoitukset sekä muutenkin seuraamaan tuulivoima-aiheista uutisointia. Mikäli ette ole vielä perehtyneet asioihin, voitte onneksi aloittaa sen puhtaalta pöydältä.

Valitettavasti Soinin päättäjillä, joilla on jo runsaasti kokemusta tuulivoimahankkeista, on meitä asukkaita suuresti ihmetyttäviä vähätteleviä kommentteja tuulivoimaan liittyen. Ohessa lyhyt lisätaustasioista, joita enää teidän ei kannata erehtyä meille lausumaan:

- Oletteko käyneet katsomassa tuulivoimaloita? Eivät ne nyt niin pahalta näytä. -> On aivan eri asia käydä katsomassa tuulivoimaloita, tietäen ettei niitä ikinä rakenneta omalle takapihalle, kuin elää katsellen niitä 24 tuntia vuorokaudessa, 7 päivää viikossa ja 365 päivää vuodessa, ihan jokaikinen päivä. Lisäksi Kimpilamminkankaalle suunnitellut voimalat ovat max. kokonaiskorkeudeltaan 300-metrisiä. Näin isoja voimaloita ei ole voinut edes käydä katsomassa, koska niitä ei missään vielä ole.
- Eivät tuulivoimalat haittaa ketään. -> Valitettavasti ne haittaavat ja aika monta. Tämänkin mielipiteen kaikki allekirjoittajat kokevat Kimpilamminkankaalle suunniteltujen voimaloiden haittaavan jollain tavalla heidän elämäänsä.
- Ei tuulivoimaloista kuulu mitään ääntä. -> Ääntä kuuluu. Kaikilla teollisuusalueilla on meluhaittoja. Tuulivoimahankealue ei ole mikään tuulivoimapuisto, vaan teknistä ja luonnotonta ääntä tuottava teollisuusalue. Se on suurin syy, miksi hankealueet sijoitetaan harvaan asutuille seuduille, jossa melun lähtötaso on 0.
- Ei kannata valittaa, ettei käy niin kuin Pitkämäelle. -> Mehän emme tiedä, miten Pitkämäen kävi, mutta sen me tiedämme, ettei hän enää Soinessa asu.
- Huolemme 1,5 km:n etäisyydelle kodeistamme suunnitelluista 300 metrin korkuisista tuulivoimaloista ei ainakaan vähentynyt saadessamme vastauksen "Nehän tulevat niin lähelle ja nousevat niin korkealle, ettei niitä edes näe."

Vaadimme Ähtärin kaupungilta kannanottoa myös seuraavaan epäoikeudenmukaiseen tilanteeseen:

Kuinka aiotte ja mikä on teidän intressinne turvata naapurikunnan asukkaiden elinoloja kuntarajojen läheisyydessä, johon suunnitelluista voimaloista Ähtärin kaupunki saa kaikki hyödyt mutta Soinin asukkaat vain haitat?

Pyydämme mielipiteeseemme vastineen kaupungilta.

Kaavoittajan vastine

Mielipide on otettu huomioon kaavan valmistelussa. Kaavoitusprosessi on alkanut osallistumis- ja arviointisuunnitelman laatimisella. Osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa on kuvattu muassa kaavan tavoitteet, selvitystarpeet ja vaikutusten arvioinnin laajuus sekä suunnitellaan osallistumisen järjestäminen. Vasta osallistumis- ja arviointisuunnitelman jälkeen aloitetut valmistelemaan kaavaa. Kaava on laadittu rinnakkain ympäristövaikutusten arviointimenettelyn kanssa. YVA- ja kaavaprosessien tavoitteena on lisätä kansalaisten mahdollisuuksia osallistua ja vaikuttaa hankkeiden suunnitteluun sekä tuottaa tietoa päätöksentekoprosessin tueksi.

YVA-menettelyn yhteydessä on laadittu kattavasti selvityksiä. YVA-selostuksessa on kuvattu selvitysten tulokset sekä ympäristön vaikutusten arviointi. Kaavoituksessa otetaan huomioon YVA-menettelyssä tuotettu tieto ja ympäristövaikutukset.

Hankkeen nimi on tullut maakuntakaavasta, jossa tuulivoimalan alueesta on käytetty nimeä Kimpilamminkangas.

2 Isojärven mökkiläiset, 33 allekirjoittanutta

Tiivistelmä annetun mielipiteen pääkohdista:

- 1) Mielipiteen esittäjien mukaan tuulivoimalat sijaitsevat aivan liian lähellä vakituista asutusta ja loma-asuntoja. Tuulivoimaloista 10 kpl on sijoitettu alle 2 km:n etäisyydelle lähimmästä ihmisasutuksesta. Sosiaali- ja terveysministeriön suositus on, että tuulimyllyn minimietäisyys asukaisiin olisi vähintään 10 x tuulimyllyn napakorkeus. Suunnitelluissa tuulivoimaloissa etäisyys pitäisi olla 10 x 200 m = 2,0 km. Suunnitelmassa ei ole kunnioitettu Sosiaali- ja terveysministeriön tuulivoimalan etäisyys-suositusta asutuksesta (vähintään 2 km). Miksi Soinin ja Ähtärin virkamiehet eivät ole huomioineet tätä suositusta, kun ovat ensimmäisiä neuvottelujaan Energiequellen kanssa käyneet? Mielipiteen esittäjien mukaan minimietäisyys asunnoista tai loma-asunnoista tuulivoimalaan tai sähköasemaan tulisi olla vähintään 3 km. Toteutettavaksi jäisivät vain nykyisen Matosuon turvetuotantoalueen pelloille sijoitettavat myllyt.
- 2) Voimalat ovat yksikköteholtaan (10 MW) ja korkeudeltaan (kokonaiskorkeus 300 m, napakorkeus 200 m ja lavan pituus 100 m) suurimpia Suomeen suunniteltuja. Kyseessä ei todellakaan ole mikään tavallinen rakennushanke. Mielipiteen esittäjillä on huoli, siitä, että Suomessa ei ole vielä missään kokemusta tämän kokoluokan tuulimyllyistä. Tuulimyllyt ovat kooltaan ja teholtaan niin suuria, että niiden aiheuttamista melu-, varjostus-, välke-, jäänkertymä-, lentoestevalo- tai terveyshaitoista ei ole löydettävissä riittävästi tutkittua puolueetonta tietoa
- 3) Suunnitellut tuulivoimalat haittaavat mökkielämää. Mökkiläisen näkökulmasta tuulimyllyt ja niiden rakentaminen tuhoavat ja pilaavat maiseman ja luonnon. Metsä, luonto ja kauniit maisemat ovat olleet ratkaisevat syyt ostaa mökkitontti juuri Isojärven rannalta. Massiiviset myllyt ja niiden perustukset, tiet, sähköasemat ja -linjat vaativat todella ison alueen ympäriltään, mikä pilaa maiseman peruuttamattomasti. Tällä on vaikutusta ihmisen kokemukseen koskemattomasta luonnosta ja suora välillinen vaikutus teollisen tuulivoima-alueen ja sen lähialueen virkistyskäyttöön. Alkuperäinen maisema, ulkoilu, retkeily, metsästys- ja marjastusmaat ovat menetetty tuulimyllyjen myötä. Arpaisten retkeilyalue on mökkiläisten ja monen muun suosima ulkoilualue, joka kulkee tuulivoima alueen poikki. Kuinkahan moni haluaa enää jatkossa vaeltaa, retkeillä tai maastopyöräillä teollisella tuulivoima-alueella?
- 4) Mielipiteessä esitetään, että Soinin kunnan päätöksentekoprosessi osayleiskaavan muutoksen osalta on ollut liian kiireinen ja hätköity. Mielipiteen esittäjien mukaan kuntien viranhaltijat ja luottamushenkilöt eivät ole kuunnelleet asukkaita ja mökkiläisiä. Mielipiteen esittäjät ovat huolestuneita Soinin kunnassa tapahtuvasta julkisen vallan käytöstä ja sen avoimuudesta. Eivätkö kunnan päättäjät ja virkamiehet halua kuulla tuulivoiman negatiivisista puolista ja vaikutuksista ihmisten terveyteen ja luontoon? Onko Soinin kunnan asukkaiden/loma-asukkaiden ainut keino valittaa, jos he ovat eri mieltä asioista tai haluavat kyseenalaistaa tai tarkastella kriittisesti eri vaihtoehtoja? Mielipiteen esittäjien mielestä Soinin kunnan päättäjät yrittävät salailla hanketta ja saada osayleiskaavamuutos ja tuulivoimahanke väkisin läpi kuulematta kuntalaisia tai loma-asukkaita. Mielipiteen esittäjät kokevat, että heidät on täysin ja tahallisesti syrjäytetty yleiskaavamuutoksen aloittamisen suunnitteluvaiheessa. Mielipiteen esittäjien mielestä Soinin kunnan ja Ähtärin kaupungin pitäisi välittömästi keskeyttää Kimpilamminkankaan tuulivoimaosayleiskaavan valmistelut. Tuulivoimahanke ei pidä toteuttaa.
- 5) Mielipiteen esittäjät uskovat, että avoimuus suunnitelmien suhteen alusta saakka olisi ollut arvokasta ja vienyt todennäköisesti asiaa paremmassa hengessä eteenpäin. Jo ensimmäiseen

infotilaisuutteen olisi pitänyt kutsua laajemmin osallisia ja siitä olisi pitänyt tiedottaa paremmin. Mielenpitemien esittäjät toivovat myös kuntien yhteistyötä asukkaiden mielenpitemien kuulemisessa, vaikka tuulivoimalat eivät suoranaisesti kosketa Ähtärin kaupungin asukkaita. Mielenpitemien esittäjien mukaan on todennäköistä, että osa mökkiläisistä ei ole tälläkään hetkellä tietoisia Soinin kunnan ja Ähtärin kaupungin osayleiskaavan muutoksesta ja tuulivoima hankkeesta Isojärven läheisyyteen.

- 6) Mielenpitemien esittäjien mielestä, kartat, joissa hankealuetta ja tuulivoimaloiden paikkoja on esitelty, ovat olleet pieniä, suttuisia, tarkkaan rajattuja ja niistä on puuttunut asutusmerkinnät.
- 7) Mielenpitemien esittäjät epäilevät, että tuulivoimahankkeella ei ole kauaskantoista työllistävää vaikutusta alueen asukkaille ja yrittäjille. Rakennusvaiheessa metsätyöt ja soranajo saattavat työllistää joitakin paikallisia yrittäjiä. Varsinaiset voimalan rakentajat tulevat muualta, usein ulkomailta. Näin on käynyt muissakin kunnissa, joihin on tuulivoimaloita rakennettu. Teiden auraaminen myllyille tuskin kovin monta ihmistä työllistää.
- 8) Mielenpitemien esittäjien mielestä ympäristölle aiheutuva melurasitus on 10 MW:n voimaloilla olennaisesti suurempi kuin mitä aiemmin on mallinnettu. Melumallinnuksessa on kuvien mukaan käytetty voimalana V162, jonka teho on 5,6 MW voimala. Nythän alueelle ollaan suunnittelemassa enintään 10 MW voimaloita, joten koko melumallinnuksen lähtökohtataso tuntuu olevan väärä. Myös välkevaikutus mallinukset (17.1.2020 Numerola Oy) oli tehty pienemmällä tuulivoimalalla V162 (todennäköisesti 5,6 MW voimalalla).
- 9) Tuulivoiman vaikutusta ihmisten terveyteen ja hyvinvointiin on tutkittu eri maissa. Mielestämme Suomessa ei ole riittävästi pitkäaikaisaltistuksesta tutkittua tietoa, koska tuulivoimaloita on ollut suhteellisen vähän aikaa. Suomen ympäristöterveys ry:n (SYTe ry) pilottitutkimuksessa ”Tuulivoimaloiden infraäänien vaikutus sen leviämisen perusteella voimaloiden ympäristössä oleskelevien terveyteen Suomessa ” (Markku Mehtätalo ym. 2019) todetaan: ”Infraääni aiheuttaa terveyshaittoja jopa 15-20 km etäisyydellä tuulivoimaloista – riskietäisyys kasvaa voimaloiden tehon, määrän tai korkeuden kasvaessa tai pitkäaikaisaltistuksessa.”
- 10) Hautakylä-salissa 20.1.2020 esillä olleet melu, ääni ja havainnevalokuvat on tehty huomattavasti pienemmällä myllyillä kuin suunnitellut voimalat ovat. Ne antavat ihmisille väärän kuvan myllyjen todellisesta koosta ja vaikutuksesta heihin ja maisemaan. Missään ei ole nähtävissä havainnevalokuvia Kolunkylän tai Raitaperän asukkaiden ”tulevasta tuulimyllymaisemasta”. Ovatko kuntapäätäjät Soinissa ja Ähtärissä nähneet em. havainnevalokuvat päätöstensä pohjaksi?
- 11) Tuulivoima-alue tulisi olla kooltaan korkeintaan maakuntakaavassa oleva 1614 ha huomioiden asutuksen ja loma-asunnot. Nyt suunniteltu alue on pinta-alaltaan 2820 ha.
- 12) Mikäli Soinin kunta ja/tai Ähtärin kaupunki aikovat jatkaa Kimpilamminkankaan osayleiskaavan laatimista, mielenpitemien esittäjä edellyttävät kuntaa/kaupunkia hakemaan ympäristöluvan kaikille Kimpilamminkankaan tuulivoima-alueen voimaloille. Nyt suunniteltu tuulivoimahanke on selkeästi suurimuotoista teollisuustuotantoa, joten sille tulisi ehdottomasti hakea ympäristölupa aluehallintovirastolta (AVI).
- 13) Mielenpitemien esittäjät ovat huolissaan linnuista, jotka vuosittain muuttavat alueella ja viihtyvät järvellä. Maakotkakin on nähty liitelevän järvellä useampana kesänä. Mielenpitemien esittäjät arvelevat sen asuvan lähialueella. Kesäöinä he ovat nähneet myös lepakoita. Tuulimyllyt häiritsevät lintujen muuttoa ja pesintää. Matosuon suoalue on tärkeä lintujen pesimä ja muuttoalue.

- 14) Mielenpiteen esittäjät arvelevat, että tuulimyllyjen ja logistiikan rakentaminen saattavat vaikuttaa myös alueen pohjaveteen ja sen virtauksiin. Tällä hetkellä ELYn toimesta on onneksi menossa laajempi pohjavesialueiden luokituskartoitus Etelä-Pohjanmaan alueella. On tärkeää huomioida, että hankealueen läheiselle Kolun pohjavesialueelle esitetään 1E luokitusta.
- 15) Vaikka haemme Isojärven mökeiltämme ja sen ympäristöstä luonnonrauhaa ja hiljaisuutta, niin käytämme myös nykypäivän digitekniikka. Mielenpiteen esittäjät ovat huolissaan tuulimyllyjen vaikutuksesta televisio-, matkapuhelin- ja datayhteyksiin. Osa mökkiläisistä tekee myös etätöitä mökeillä käyttäen internetyhteyttä ja matkapuhelimia. Tähän saakka yhteydet ovat toimineet moitteettomasti ja nopeasti. Miten on jatkossa?

Kaavoittajan vastine

- 1) Lainsäädännössä ei säädetä vähimmäisetäisyydestä tuulivoimaloiden ja asutuksen välillä. Kahden kilometrin suojaetäisyys on jäänyt elämään lausunnosta, jonka Sosiaali- ja terveysministeriö antoi vuonna 2013 Varsinais-Suomen tuulivoimavaihemaakuntakaavasta perustuen virheelliseen tulkintaan Iso-Britanniassa annetusta ohjeistuksesta. Sosiaali- ja terveysministeriö on myöhemmin korjannut kantaansa ja todennut, ettei mitään kategorista etäisyysrajaa ole perusteltua noudattaa. Asutuksen ja tuulivoiman sijoittumista tulee lainsäädännön mukaan käytännössä tarkastella vaikutusten perusteella. Tuulivoimaloiden etäisyydessä asutukseen on otettu huomioon mm melu- ja jälkearviointin tulokset.
- 2) Tuulivoimahankkeessa on suunnitteilla enintään 29 tuulivoimalaa, joiden yksikköteho on enintään 10 MW ja kokonaiskorkeus enintään 300 m. YVA-menettelyn ja kaavoitusprosessin vaikutusten arviointi on tehty tämän pohjalta. Kaavaluonnoksessa on huomioitu YVA-menettelyn tulokset. Kaavaehdotuksessa tullaan lisäksi huomioimaan myös yhteysviranomaisen antama perusteltu päätelmä YVA-selostuksesta. Tällä hetkellä Suomessa on useita vastaavan kokoisia tuulivoimahankkeita suunnitteilla. Tuulivoimalat kehittyvät nopeasti. Ympäristövaikutusten arviointi on tehty siten, että se mahdollistaa myös vielä kehitteillä olevien suurempien tuulivoimaloiden toteuttamisen. Osayleiskaavalla halutaan mahdollistaa enintään 300 m korkeiden tuulivoimaloiden rakentaminen, mutta ne voidaan toteuttaa myös pienempinä.
- 3) Hankkeen vaikutuksia ihmisten elinoloihin on tutkittu YVA- menettelyn ja kaavaproessin yhteydessä. Hanke muuttaa kohtalaisesti hankealueen läheisyydessä asuvien ja vapaa-ajan asukkaiden jokapäiväistä elinympäristöä lähinnä maisemavaikutusten kautta. Hankkeen toteuttaminen ei estä virkistyskäyttöä, mutta tuulivoimalat saattavat häiritä alueella liikkuvia. Hanke muuttaa alueen luonnontilaisen ympäristön luonnetta ja identiteettiä. Hanke ei kuitenkaan estä alueen käyttämistä metsästyksen ja marjastukseen. Arpaisten ulkoilureitti on osoitettu kaavassa säilytettävän ennallaan ja tuulivoimaloita ei ole sijoitettu reitin välittömään läheisyyteen.
- 4) Soinin kunta on päättänyt käynnistää tuulivoimaosayleiskaavan. Osallistumis- ja arviointiselostuksen myötä on tuotu tieto kaavoitusprosessin käynnistämisestä. YVA- ja kaavaprosessien tavoitteena on lisätä kansalaisten mahdollisuuksia osallistua ja vaikuttaa hankkeiden suunnitteluun sekä tuottaa tietoa päätöksentekoprosessin tueksi. Ympäristövaikutusten arviointi ei siis itsessään ole päätöksentekomenettely. YVA-menettelyn rinnalla on käynnistetty kaavoitusprosessi. Kaavoituksessa otetaan huomioon YVA-menettelyssä tuotettu tieto ja ympäristövaikutukset. Yhteysviranomaisen lausunto YVA-selostuksesta tullaan ottamaan huomioon kaavaehdotusta laadittaessa. Kunnanvaltuusto hyväksyy kaavan, vasta kaavaehdotuksen nähtävilläolon jälkeen

- 5) Hankkeesta vastaava on käynnistänyt vuorovaikutuksen ja järjestänyt ensimmäisen yleisötilaisuuden jo ennen YVA-menettelyn alkamista. Hankkeen käynnistyessä YVA-menettelyn puitteissa Kimpilamminkankaan tuulivoimahankkeesta järjestettiin yleisötilaisuus YVA-ohjelman nähtävillä oloaikana 20.1.2020 Hautakylä-salissa Soinissa ja 21.1.2020 Hotelli Mesikämmeessä Ähtärissä. Hankkeesta järjestetään myös yleisötilaisuus kaavaluonnosvaiheessa. YVA- ja kaavaprosessien tavoitteena on lisätä kansalaisten mahdollisuuksia osallistua ja vaikuttaa hankkeiden suunnitteluun.
- 6) YVA- ja kaavaselostuksiin on laadittu runsaasti erilaisia teemakarttoja. Asutuksen sijoittumista on laadittu oma erillinen teemakartta. Asutusta ei ole ollut tarkoituksen mukaista esittää kaikissa teemakartoissa.
- 7) Tuulivoimatuotannolla on merkittävät työllisyysvaikutukset Suomessa. Suomen tuulivoimayhdistyksen teettämän raportin (STY 2019) mukaan siihen mennessä toteutettujen tuulivoimaloiden työllisyysvaikutukset 20 vuoden elinkaaren mukaan laskettuna olivat yhtä voimalaa kohti noin 74 henkilötyövuotta ja suora työllisyysvaikutus noin 3,5 henkilötyövuotta. Töistä noin neljäsosa liittyy rakentamisvaiheeseen ja noin kolme neljäsosaa käytön aikaan. Noin 95 prosenttia tuulivoimasektorin työllisyysvaikutuksista muodostuu tuulivoiman toteuttamisen kerrannaisvaikutuksista muille toimialoille.
- 8) Mallinnuksessa voimaloille on käytetty turbiinityypin Vestas V162 5,6 MW valmistajan ilmoittamaa melun taajuusjakamaa, joka tuottaa äänitehotason 104,0 dB(A). Ilmoitettuihin melutasoihin on lisätty ympäristöministeriön 14.9.2016 antaman lisäohjeistuksen mukainen 2 dB varmuusarvo. Melumallinnus on laadittu äänitehotason 106 dB(A) lisäksi tilanteessa, jossa äänitehotasoon on lisätty vielä ylimääräinen +2 dB(A) varmuusarvo, eli voimalat on mallinnettu myös äänitehotasolla 108 dB(A).
- 9) Valtioneuvoston yhteisen selvitys- ja tutkimustoiminnan (VN TEAS) rahoittamassa hankkeessa on selvitetty, onko tuulivoimaloiden infraäänellä haitallisia vaikutuksia ihmisten terveyteen. Tutkimuksen pitkäaikaismittaukset osoittivat, että tuulivoimaloiden tuottamat infraäänitasot ja kuuloaistin herkkyyden mukaisesti painotetut keskiäänitasot olivat tuulivoimatuotantoalueiden lähellä (noin 1,5 km:n etäisyydellä) sijaitsevien talojen sisätiloissa samaa suuruusluokkaa kuin kaupunkiympäristössä. ([Tuulivoimaloiden infraääni ja terveys 2020](#)).
- 10) Kaavan valmisteluvaiheessa on laadittu uusia havainnekuvia YVA-menettelyn yhteydessä. Näkemäalueanalyysin laadinnassa on käytetty olemassa olevaa voimalamallia V162, jonka kokonaiskorkeus on 281 m, tornin korkeus 200 m ja roottorin halkaisija 162 m. Mikäli voimalat toteutetaan pidemmillä lavoilla, jolloin kokonaiskorkeus on enintään 300 metriä, ovat vaikutusalueet hieman laajemmat. Vaikutuksia voidaan kuitenkin pitää samansuuntaisina ja korkeamman voimalan vaikutukset on huomioitu vaikutusten kokonaisarviossa.
- 11) Hankealue poikkeaa Etelä-Pohjanmaan I vaihemaakuntakaavassa esitetystä tuulivoimaloiden alueen rajauksesta ulottuen kaavarajaukselta laajemmalle ja kaksi voimalaa sijoittuu maakuntakaavarajauksen ulkopuolelle. Vaikutusten arviointimenettelyssä on vertailtu maakuntakaavan mukaisen tuulivoimala-alueen ja hankkeen mukaisen alueen vaikutuksia keskenään. Kaiken kaikkiaan hankkeen ympäristövaikutusten ei arvioida poikkeavan merkittävästi Etelä-Pohjanmaan I vaihemaakuntakaavassa osoitetun tuulivoimaloiden alueen mukaisen hankkeen vaikutuksista.

- 12) Tuulivoimalat suunnitellaan Kimpilamminkankaan tuulivoimahankkeessa lähtökohtaisesti siten, ettei niiden toimintaan tarvita ympäristönsuojelulain mukaista ympäristölupaa. Ympäristönsuojelulain mukaan ympäristönsuojeluviranomainen harkitsee ja ratkaisee ympäristöluvan tarpeen niiden toimintojen osalta, joissa lupaharkinta jää yleisen ympäristöluvanvaraisuuden varaan. Tarvittaessa ympäristölupahakemus tehdään ympäristönsuojelulaissa (§ 34) ja ympäristönsuojeluasetuksessa määrätyille lupaviranomaisille eli aluehallintoviranomaiselle tai kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle. Kimpilamminkankaan osalta ympäristölupa-asiaa hoitavat kuntien ympäristönsuojeluviranomaiset sekä Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirasto.
- 13) Vaikutukset linnustoon ja lepakoihin on tutkittu osana YVA-menettelyä ja kaavoitusprosessia. Vaikutusten tulokset on otettu huomioon kaavaluonnoksessa.
- 14) Vaikutukset pohjavesialueisiin on arvioitu osana YVA-menettelyä ja kaavoitusprosessia. Kolun pohjavesialue on huomioitu ympäristövaikutusten arvioinnissa.
- 15) Tiedonsiirtolinkijänteiden sijainti selvitetään Digitalta/operaattoreilta ennen tuulivoimahankkeen rakentamista. Koska linkit vaativat vain muutamia metrien laajuisen avoimen alueen, voimaloiden siirto joillakin kymmenillä metreillä riittää häiriöiden estämiseksi. Mikäli mobiiliyhteyksien tai TV-signaalin heikkenemistä on lausuntojen perusteella odotettavissa, voidaan alueella ja kotitalouksissa selvittää signaalien vahvuuksia ja tarvittaessa asentaa tukiasemia ja täytelähtettä.

3 Yksityinen maanomistaja 1.2.2020

Tiivistelmä annetun mielipiteen pääkohdista:

- 1) Yleisölle on yleisötilaisuuksissa esitetty mallinnuskuvia, joissa on käytetty V162-tuulivoimalaa, jonka teho on 5.6 MW. Nyt kuitenkin suunnitellun hankkeen tuulivoimaloiden teho on lähes kaksinkertainen mallinnuksessa käytettyyn tuulivoimalaan nähden eli 10 MW ja olennaisesti korkeampi eli 200 m. Näin ollen yleisölle on annettu väärää tietoa hankkeen vaikutuksista ympäristöön eikä yleisö ole näin ollen voinut saada objektiivista tietoa hankkeen vaikutuksesta heihin. Hankkeen ympäristövaikutuksia ei näin ollen kyetä arvioimaan nyt käsillä olevassa YVA-menettelyssä. Lisäksi vaikuttaa siltä, ettei ympäristövaikutusten arviointia ole muiltakaan osin tehty vastaamaan hankkeen tuulivoimaloiden kokoluokkaa.
- 2) Hankkeen valmistelussa erityistä huomiota on kiinnitettävä siihen, että kyseisten tuulivoimaloiden rakentaminen edellyttää ympäristöluvan saamisen. Ympäristölupa tarvitaan melu ja välkehaittojen vuoksi. Hankkeen toteuttamiselle tulee asettaa lisäksi ainakin seuraavat lupavaatimukset ympäristöluvan ja vesilain mukaisen luvan lisäksi: luonnonsuojelulain mukainen poikkeamislupa, liittymälupa maantiehen, lupa kaapeleiden ja johtojen sijoittamiseen maantien tiealueelle sekä muinaismuistolain poikkeamislupa.
- 3) Suunniteltujen tuulivoimaloiden koko poikkeaa merkittävästi aikaisemmin Suomessa rakennettujen tuulivoimaloiden kokoluokasta. Voimalat ovat yksikköteholtaan (10 MW) ja korkeudeltaan (kokonaiskorkeus 300 m, napakorkeus 200 m ja lavan pituus 100 m) suurimpia Suomeen suunniteltuja. Tällaisten voimaloiden aiheuttamista melu- ja välkevaikutuksista, vaikutuksesta erämaaluontoon sekä mahdollisista terveyshaitoista ja pitkäaikaisaltistuksen vaikutuksista ei ole tutkittua tietoa. Selvyyden vuoksi todetaan, ettei viranomainen ja/tai kunnan päätöksentekoon osallistuva voi huolellisesti toimiessaan perustaa päätöksentekoaan mallinnukseen, joka on yksiselitteisesti todettu epäuskottavaksi tai mahdollisesti perustuu olemassa olemattomaan tekniikkaan. Mikäli viranomainen ja/tai kunnan päätöksentekoon osallistuva edellä esitetystä

huolimatta päätyy myöntämään rakennusluvat ilman ympäristöluvan hankkimisen vaatimusta, tulee heidän päätöksenteon yhteydessä huolellisesti perustella kantansa, miksi edellä mainitut seikat jätettäisiin huomiotta.

- 4) 22.1.2020 päivätyn ELY-keskuksen kuulutuksen mukaisesti (EPOELY/277/2019) Kolun pohjavesialue kuuluu uudelleenluokituksessa luokkaan 1E, jonka mukaisesti kyseessä on pohjavesialue, jonka pohjavedestä pintavesi- tai maaekosysteemi on suoraan riippuvainen. Tällainen pohjavesialue merkittävine maaekosysteemeineen ei sovellu lainkaan tuulivoimaloiden rakentamiselle. Hankkeelle on haettava vesilain mukainen lupa. Alueen kaavoitusta ei voida jatkaa ottamatta huomioon nyt ilmi tullutta olennaista uutta tietoa pohjavesialueesta ja sen soveltumattomuudesta tuulivoiman rakentamiseen.
- 5) Koskemattoman erämaaluonnon arvo tulevaisuudessa on mittaamaton. Luonnontilainen ja kaunis erämaaympäristö tulisi olemaan seuraaville sukupolville kaikkea muuta kuin itsestäänselvyys ja se tulisi luomaan turvaa ennalta-arvaamattomien tulevaisuuden uhkakuvien aktualisoituessa. Enimmillään toteutettavaksi jäisivät kuitenkin nykyisen Matosuon turvetuotantoalueen pelloille sijoitettavat tuulivoimalat. Tällöin loma-asutusta ympäröivä metsäluonto jäisi koskemattomaksi ja suojaisi asutusta.

Kaavoittajan vastine

- 1) Kaavan valmisteluvaiheessa on laadittu uusia havainnekuvia YVA-menettelyn yhteydessä. Näkemäalueanalyysin laadinnassa on käytetty olemassa olevaa voimalamallia V162, jonka kokonaiskorkeus on 281 m, tornin korkeus 200 m ja roottorin halkaisija 162 m. Mikäli voimalat toteutetaan pidemmillä lavoilla, jolloin kokonaiskorkeus on enintään 300 metriä, ovat vaikutusalueet hieman laajemmat. Vaikutuksia voidaan kuitenkin pitää samansuuntaisina ja korkeamman voimalan vaikutukset on huomioitu vaikutusten kokonaisarviossa.
- 2) Tuulivoimalat suunnitellaan Kimpilamminkankaan tuulivoimahankkeessa lähtökohtaisesti siten, ettei niiden toimintaan tarvita ympäristönsuojelulain mukaista ympäristölupaa. Ympäristönsuojelulain mukaan ympäristönsuojeluviranomainen harkitsee ja ratkaisee ympäristöluvan tarpeen niiden toimintojen osalta, joissa lupaharkinta jää yleisen ympäristöluvanvaraisuuden varaan. Tarvittaessa ympäristölupahakemus tehdään ympäristönsuojelulaissa (§ 34) ja ympäristönsuojeluasetuksessa määrätyille lupaviranomaisille eli aluehallintoviranomaiselle tai kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle. Kimpilamminkankaan osalta ympäristölupa-asiaa hoitavat kuntien ympäristönsuojeluviranomaiset sekä Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirasto. Tuulivoimahankkeen toteuttaminen edellyttää erinäisten suunnitelmien laatimista ja lupien hakemista. Hankkeen edellyttämät suunnitelmat, luvat ja niihin rinnastettavat menettelyt on kuvattu tarkemmin YVA-selostuksessa.
- 3) Tuulivoimahankkeessa on suunnitteilla enintään 29 tuulivoimalaa, joiden yksikköteho on enintään 10 MW ja kokonaiskorkeus enintään 300 m. YVA-menettelyn ja kaavoitusprosessin vaikutusten arviointi on tehty tämän pohjalta. Kaavaluonnoksessa on huomioitu YVA-menettelyn tulokset. Kaavaehdotuksessa tullaan lisäksi huomioimaan myös yhteysviranomaisen antama perusteltu päätelmä YVA-selostuksesta. Tällä hetkellä Suomessa on useita vastaavan kokoisia tuulivoimahankkeita suunnitteilla. Tuulivoimalat kehittyvät nopeasti. Ympäristövaikutusten arviointi on tehty siten, että se mahdollistaa myös vielä kehitteillä olevien suurempien tuulivoimaloiden toteuttamisen. Osayleiskaavalla halutaan mahdollistaa enintään 300 m korkeiden tuulivoimaloiden rakentaminen, mutta ne voidaan toteuttaa myös pienempinä.

- 4) Vaikutukset pohjavesialueisiin on arvioitu osana YVA-menettelyä ja kaavoitusprosessia. Kolun pohjavesialue on huomioitu ympäristövaikutusten arvioinnissa ja se on huomioitu osayleiskaa-
vassa.
- 5) Hankkeen ympäristövaikutukset on arvioitu YVA-menettelyn yhteydessä. Arvokkaat luontokoht-
teet on tunnistettu ja ympäristövaikutusten arvioinnin tulokset on huomioitu kaavaluonnok-
sessa (mm. Voimaloita 24 ja 26 on siirretty kauemmaksi luontoselvitysten yhteydessä tunniste-
tuista arvokkaista kohteista). Hankealue on nykytilassa pääosin metsätalouskäytössä ja turve-
tuotantoaluetta.